การเดินทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6

คำนำ: ภารกิจพิทักษ์กรุงเทพฯ

เมืองที่เราอาศัย เรียน และเติบโตทุกวัน กำลังเผชิญกับความท้าทายครั้งใหญ่ ทั้งปัญหารถติด ควันพิษ และอากาศที่ร้อนขึ้นเรื่อยๆ น้องๆ รู้ไหมว่าการเดินทางของเราในแต่ละวัน คือส่วนหนึ่งของปัญหานี้... แต่ข่าวดีก็คือ พลังในการแก้ไขและเปลี่ยนแปลงก็อยู่ในมือของพวกเราทุกคนเช่นกัน!

คู่มือเล่มนี้คือแผนที่นำทางสำหรับ "ภารกิจพิทักษ์กรุงเทพฯ" ที่จะชวนน้องๆ มาเรียนรู้และลงมือทำ เพื่อทำให้เมืองหลวงของเราและโลกใบนี้น่าอยู่กว่าเดิม ในภารกิจนี้ เราจะผ่านด่านต่างๆ ไปด้วยกัน:

- ด่านที่ 1: รู้จักปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มาทำความเข้าใจกันก่อนว่า "ภาวะโลกร้อน" คืออะไร เกิดขึ้นได้อย่างไร และส่งผลกระทบอะไรกับเราบ้าง
- ด่านที่ 2: ค้นหาความจริงในการเดินทาง เราจะไปสืบค้นกันว่าการเดินทางด้วยรถยนต์และยานพาหนะต่างๆ ในกรุงเทพฯ เกี่ยวข้องกับปัญหาโลกร้อนและสิ่งแวดล้อมอย่างไร
- ด่านที่ 3: เลือกเส้นทางที่เป็นมิตรกับโลก สำรวจวิธีเดินทางแบบใหม่ๆ ที่ทั้งสะดวก สนุก และยังช่วยลดมลพิษเพื่อบรรเทาปัญหาโลกร้อนได้
- ด่านที่ 4: รวมพลังสร้างการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้วิธีการเป็นผู้นำตัวจิ๋วที่สามารถนำความรู้ไปบอกต่อ ชวนเพื่อนๆ และครอบครัวให้หันมาเดินทางอย่างใส่ใจสิ่งแวดล้อมไปด้วยกัน

ตลอดภารกิจนี้ น้องๆ จะได้คิด วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ไอเดียใหม่ๆ ผ่านกิจกรรมที่สนุกและท้าทาย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก กรุงเทพมหานคร (สำนักการจราจรและขนส่ง และสำนักสิ่งแวดล้อม) และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) ที่เชื่อมั่นในพลังของคนรุ่นใหม่อย่างพวกเรา พร้อมที่จะรับภารกิจนี้แล้วหรือยัง? ถ้าพร้อมแล้ว มาเริ่มสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กรุงเทพฯ ของเรากันเลย!

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

บทนำ 1

บทที่ 1 เรียนรู้...ปัญหา 6

ช่วนทำ กิจกรรมที่ 1 “วิเคราะห์อุณหภูมิของโลก” 7
ชวนขยายความคิดกิจกรรมที่ 1 9
ชวนทำ กิจกรรมที่ 2 “ค้นหาสาเหตุของภาวะโลกร้อน” 11
ชวนขยายความคิดกิจกรรมที่ 2 16
ชวนทำ กิจกรรมที่ 3 “สำรวจกิจกรรมของมนุษย์ที่ทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจก” 18
ชวนขยายความคิดกิจกรรมที่ 3 20
ชวนทดสอบ 21
ชวนสะท้อนคิด 22
ชวนสรุปบทเรียน 22

บทที่ 2 เดินทาง...ด้วยกัน 23

ช่วนทำ กิจกรรมที่ 1 “ค้นหารูปแบบการเดินทางที่ปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ” 24
ชวนขยายความคิดกิจกรรมที่ 1 26
ชวนทำ กิจกรรมที่ 2 “เปรียบเทียบปริมาณก๊าซเรือนกระจกแต่ละรูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานคร” 30
ชวนขยายความคิดกิจกรรมที่ 2 33
ชวนทำ กิจกรรมที่ 3 “ออกแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานครที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” 35
ชวนขยายความคิดกิจกรรมที่ 3 40
ชวนทดสอบ 42
ชวนสะท้อนคิด 43
ชวนสรุปบทเรียน 43

สารบัญ

หน้า

บทที่ 3 ค้นหา...แนวทาง 44

ชวนทำ กิจกรรมที่ 1 “เกมภารกิจเดินทางเพื่อพิทักษ์กรุงเทพมหานครจากโลกร้อน” 46
ชวนขยายความคิดกิจกรรมที่ 1 50
ชวนทดสอบ 52
ชวนสะท้อนคิด 53
ชวนสรุปบทเรียน 53

บทที่ 4 สร้างสรรค์...แนวทาง 54

ชวนทำ กิจกรรมที่ 1 “การจัดทำป้ายโฆษณาที่สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” 55
ชวนขยายความคิดกิจกรรมที่ 1 61
ชวนทดสอบ 62
ชวนสะท้อนคิด 63
ชวนสรุปบทเรียน 63

บทสรุป 64

แนะนำตัวละคร

พ่อกล้าหาญ

ครูวิทยา

คุณพิทักษ์

คุณคิม

แนะนำตัวละคร

กล้าหาญ

พาเพลิน

จินตะ

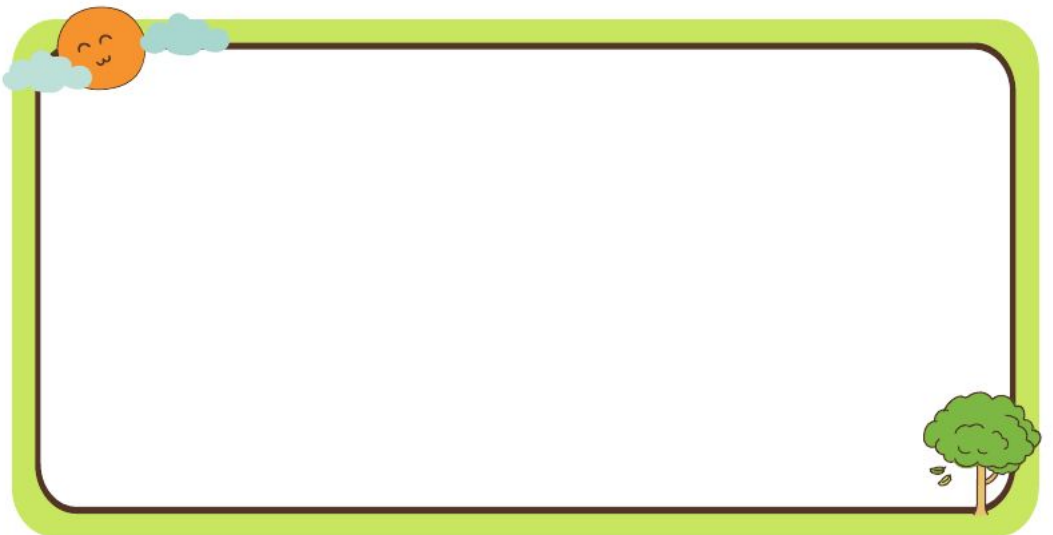
ฟ้าใส

บทนำ

สิ่งแวดล้อม (Environment) คือ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา มีทั้งสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ดวงอาทิตย์ ท้องฟ้า ดิน มหาสมุทร แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้ สัตว์ พืชพรรณ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ เช่น บ้านเรือน โรงงาน ถนน

ชวนคิด

ให้นักเรียนวาดรูปสิ่งแวดล้อมที่พบเจอระหว่างเดินทางจากบ้านไปโรงเรียน ของตนเอง พร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

นักเรียนคิดว่าการเดินทางจากบ้านไปโรงเรียนของนักเรียนมีผลต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง

ตอบ

ปัจจุบันมีกิจกรรมที่เกิดจากกระทำของมนุษย์ที่ส่งผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมจำนวนมาก เช่น การผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรม การผลิตไฟฟ้า การผลิตถ่านหิน การทำเหมืองแร่ การเผาไม้ทำลายป่า กิจกรรมเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุทำให้เกิดภาวะโลกร้อน (Gobal warming) ถ้าเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะเวลายาวนานจะนำมาสู่ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) คือ การผันแปรของสภาวะอากาศของโลกในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่ยาวนานตั้งแต่ช่วง 10 ปีขึ้นไป ส่งผลให้โลกมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงขึ้น ก่อให้เกิดความแปรปรวนของสภาพอากาศที่แตกต่างจากเดิม จึงส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนทั่วโลกเป็นอย่างมากในปัจจุบันนี้

ดังนั้นปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญในระดับโลกที่ทุกประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก แล้วนักเรียนคิดว่าผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีอะไรบ้าง

ชวนคิด

ให้นักเรียนวงกลมผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก และพิจารณาระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับโลกของเราในปัจจุบัน โดยระบายสีลงในช่องเครื่องหมาย ☆ ตามความคิดเห็นของนักเรียน

แผ่นดินไหว ☆☆☆☆☆	ภัยแล้ง ☆☆☆☆☆	ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น ☆☆☆☆☆
โลกร้อนขึ้น ☆☆☆☆☆	อากาศเป็นพิษ ☆☆☆☆☆	สัตว์สูญพันธุ์ ☆☆☆☆☆
ฤดูกาลเปลี่ยนแปลง ☆☆☆☆☆	ภูเขาไฟระเบิด ☆☆☆☆☆	ไฟไหม้ป่า ☆☆☆☆☆
แหล่งอาหารลดลง ☆☆☆☆☆	เกิดโรคระบาด ☆☆☆☆☆	ธารน้ำแข็งลดลง ☆☆☆☆☆

จากผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก หลายประเทศทั่วโลกจึงเกิดความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อต่อสู้ต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

หนึ่งในความร่วมมือระดับโลก คือ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของสหประชาชาติ ประกอบด้วย 17 เป้าหมายหลัก ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนของประเทศทั่วโลก โดยไม่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในอนาคตของคนรุ่นหลัง

ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศกลายเป็นเป้าหมายหลักในข้อที่ 13 คือ “ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น” ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยการสานพลังความร่วมมือจากหลายภาคส่วน เพื่อรับมือต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศซึ่งไม่ใช่เพียงงานหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือผู้ใหญ่เพียงอย่างเดียวอย่างไรก็ตามเด็กอย่างพวกเราก็มีส่วนร่วมในการสานพลังความร่วมมือดังกล่าวให้เกิดความสำเร็จได้เช่นกัน

นักเรียนพร้อมแล้วหรือยังที่จะดึงพลังของตัวเองออกมาเรียนรู้ เตรียมความพร้อมและรับมือกับการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศรอบ ๆ ตัวเรา เพื่ออาศัยอยู่ในโลกที่สดใส มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และเต็มไปด้วยความสุข

บทที่ 1 เรียนรู้...ปัญหา

1 ขณะนี้หลายประเทศทั่วโลก กำลังเผชิญปัญหาการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ เนื่องจากเกิด ภาวะโลกร้อนอย่างต่อเนื่องและยาวนาน

2 ผมยังไม่รู้สึกว่าโลกร้อนขึ้นเลยครับ และเมื่อวานคุยกับกับจินตะ เขาก็ยังเชื่อว่า โลกเรายังเหมือนเดิม ไม่ได้เกิดภาวะโลกร้อนอย่างที่ นักข่าวพูดเลย

3 แล้วจินตะ หาข้อมูล มาจากที่ไหน

4 อ่านมาจาก เพจบนเฟสบุ๊คครับ

5 ลูกคิดว่า แหล่งข้อมูลดังกล่าว มีความน่าเชื่อถือ หรือไม่

6 หากลูกยังไม่เชื่อว่าโลกของเรากำลังประสบ ภาวะโลกร้อน เรามาช่วยกันค้นหา คำตอบจากกิจกรรมต่อไปนี้ก้นเถอะ

ชวนทำ

กิจกรรมที่ 1 “วิเคราะห์อุณหภูมิของโลก”

คำถามของกิจกรรม

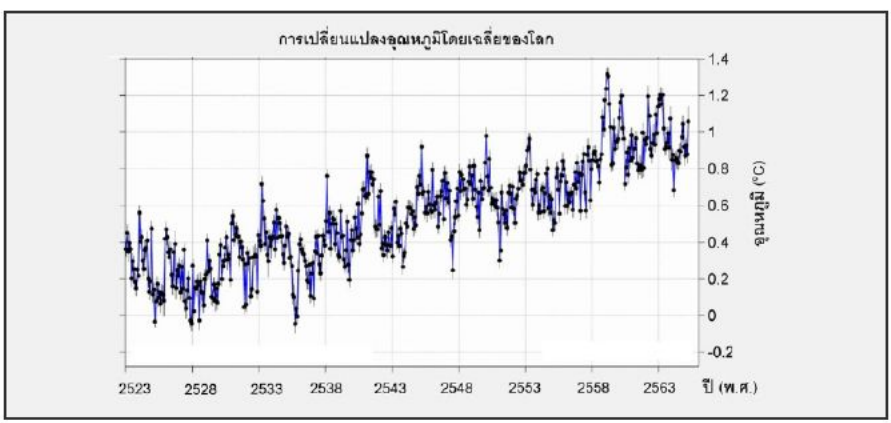
อุณหภูมิของโลกจากอดีตจนถึงปัจจุบัน มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

จุดประสงค์ของกิจกรรม

วิเคราะห์และอธิบายกราฟการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลก

สถานการณ์ของกิจกรรม

สถาบันวิจัยสภาพอากาศเบิร์กลีย์เอิร์ธ (Berkeley Earth) แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ศึกษาและเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของโลก (ทั้งอุณหภูมิพื้นแผ่นดินและอุณหภูมิเหนือมหาสมุทร) ตั้งแต่ปี 2523 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2563

แหล่งที่มาของภาพ : http://berkeleyearth.org

จากกราฟ ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลกจากอดีต (พ.ศ. 2523) จนกระทั่งถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2563) มีแนวโน้มเป็นอย่างไร

ตอบ

2. ปี พ.ศ. 2523 ถึง พ.ศ. 2563 โลกมีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยสูงขึ้นประมาณกี่องศาเซลเซียส

ตอบ

3. อีก 20 ปี ข้างหน้า นักเรียนคิดว่า การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลกจะเป็นอย่างไร

ตอบ

4. แหล่งข้อมูลดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่กล้าหาญได้รับมาจากจินตะ เพราะเหตุใด

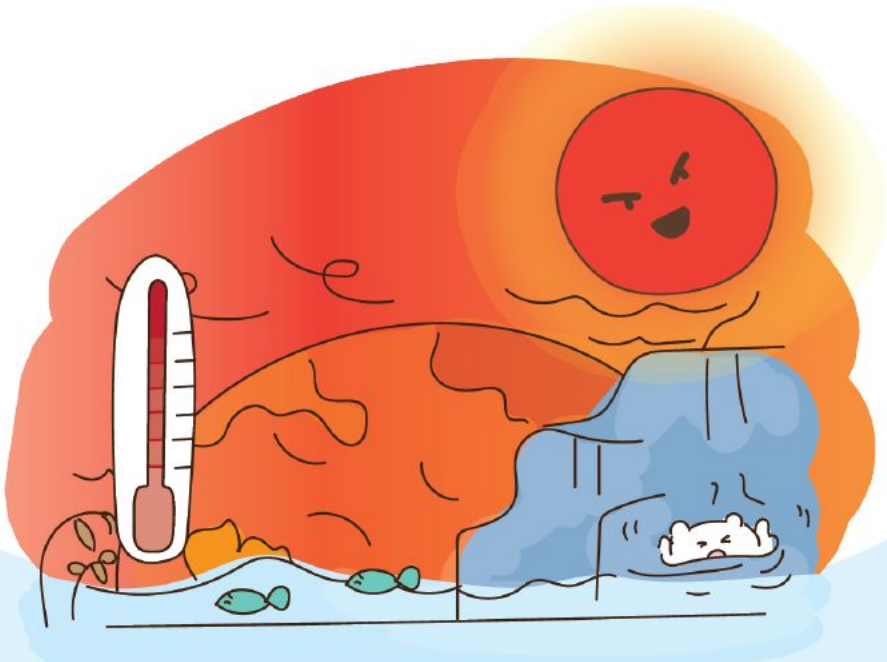
ตอบ

ชวนขยายความคิด

หากอุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลกเปลี่ยนแปลง 1 องศาเซลเซียสจะเกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต หรือไม่ อย่างไร

นักเรียนอาจจะเข้าใจว่าอุณหภูมิโดยเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้นเพียงประมาณ 1 องศาเซลเซียส ดูเหมือนว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต แต่ในความเป็นจริงนั้นอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้นเพียง 1 องศาเซลเซียส สามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อโลกของเราอย่างรุนแรง เช่น อากาศร้อนที่ยาวนานมากขึ้น การละลายของธารน้ำแข็งที่ขั้วโลก เกิดมรสุมและพายุบ่อยขึ้น ระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้นจนทำให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งในหลายพื้นที่

1
ผมรู้แล้วครับพ่อขณะนี้โลกของเรา
กำลังร้อนขึ้นจริง ๆ ครับ
2
ใช่แล้วลูก ประเทศไทยของเรา
ก็เจอปัญหานี้เช่นกัน
โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร
ที่เราอยู่อาศัย

4
มีฤดูร้อนยาวนาน
มากขึ้น ระดับน้ำทะเลก็
เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง
นำมาสู่การกัดเซาะ
ชายฝั่ง
3
แล้วปัญหาดังกล่าวส่งผล
กระทบต่อกรุงเทพมหานคร
อย่างไรบ้างครับ

5
แล้วการที่
โลกของเรา
ร้อนขึ้น
เกิดจาก
สาเหตุอะไร
หรอครับ

6
เรามาช่วยกันค้นหา
คำตอบจากกิจกรรมต่อไปนี้
กันเถอะ

ชวนทำ

กิจกรรมที่ 2 “ค้นหาสาเหตุของภาวะโลกร้อน”

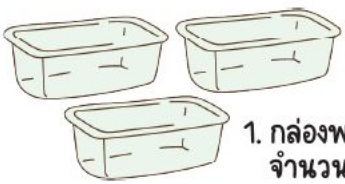
คำถามของกิจกรรม

ภาวะโลกร้อนเกิดจากสาเหตุใด

จุดประสงค์ของกิจกรรม

สร้างแบบจำลองและอธิบายสาเหตุการเกิดภาวะโลกร้อน

วัสดุและอุปกรณ์ของกิจกรรม

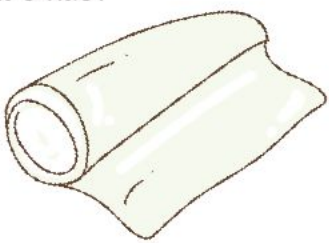
1. กล่องพลาสติกใส จำนวน 3 กล่อง

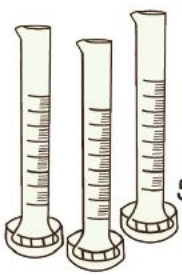
2. เทอร์โมมิเตอร์ จำนวน 3 อัน

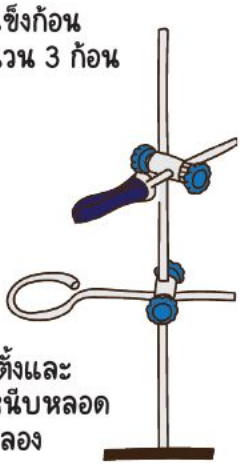
3. น้ำแข็งก้อน จำนวน 3 ก้อน

4. แผ่นพลาสติกใส

5. กระบอกตวง 50 mL จำนวน 3 กระบอก

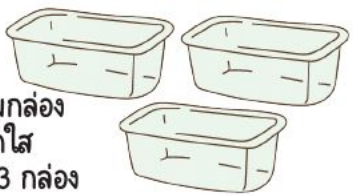
6. ขาตั้งและที่หนีบหลอดทดลอง

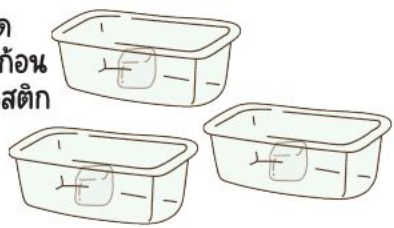
7. จุกแก้วสำหรับเสียบเทอร์โมมิเตอร์

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

1. เตรียมกล่องพลาสติกใส จำนวน 3 กล่อง

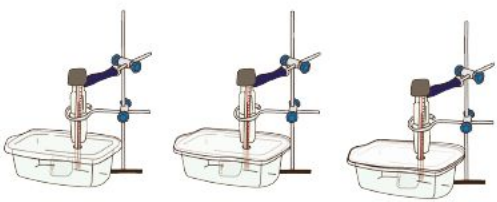

2. วางน้ำแข็งขนาดเท่ากัน จำนวน 3 ก้อน ในแต่ละกล่องพลาสติกใสทั้งหมด

3.นำแผ่นพลาสติกใสห่อบริเวณฝากล่องพลาสติกใสทั้งหมด โดย
กล่องที่ 1 ห่อจำนวน 1 ชั้น
กล่องที่ 2 ห่อจำนวน 2 ชั้น
กล่องที่ 3 ห่อจำนวน 3 ชั้น

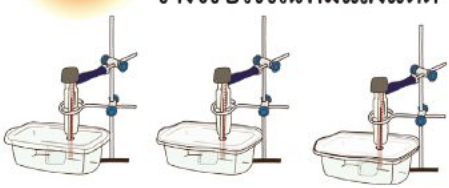

4. เจาะรูแผ่นพลาสติกใสของแต่ละกล่องพลาสติกใสทั้งหมด แล้วนำเทอร์มอมิเตอร์มาวางไว้ตามรูที่เจาะไว้ โดยยึดเทอร์โมมิเตอร์ไว้กับขาตั้งที่เสียบจุกแก้ว

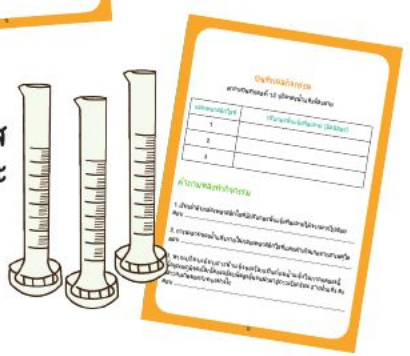
5. นำกล่องพลาสติกใสทั้งหมดวางไว้บริเวณที่มีแสงแดด

6. อ่านค่าอุณหภูมิในกล่องพลาสติกใสทั้งหมด ทุก ๆ 2 นาที เป็นจำนวนทั้งหมด 5 ครั้ง รวมเป็นเวลา 10 นาที พร้อมบันทึกผลลงในตารางบันทึกผลกิจกรรมที่ 1.1

7. สังเกตการละลายของน้ำแข็งในแต่ละกล่องพลาสติกใส เมื่อเวลาผ่านไปครบ 10 นาที โดยเทใส่กระบอกตวงและวัดปริมาตรน้ำที่ละลายได้ พร้อมบันทึกผลลงในตารางบันทึกผลกิจกรรมที่ 1.2

บันทึกผลกิจกรรม

ตารางบันทึกผลที่ 1.1 การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิภายในกล่อง

เวลาที่วัดอุณหภูมิ	อุณหภูมิภายในแต่ละกล่องพลาสติกใส		
	กล่องที่ 1 (แผ่นพลาสติกใส 1 ชั้น)	กล่องที่ 2 (แผ่นพลาสติกใส 2 ชั้น)	กล่องที่ 3 (แผ่นพลาสติกใส 3 ชั้น)
เริ่มต้น			
2 นาที			
4 นาที			
6 นาที			
8 นาที			
10 นาที			
ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิ			

หมายเหตุ

ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิหาได้จาก $\frac{\text{ผลรวมของอุณหภูมิที่บันทึกทุกช่วงเวลา}}{\text{6 (จำนวนครั้งที่บันทึก)}}$

คำถามหลังทำกิจกรรม

1. เรียงลำดับการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิภายในกล่องจากมากไปหาน้อย

ตอบ

2. การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิภายในกล่องที่แตกต่างกันเกิดจากสาเหตุใด

ตอบ

3.แผ่นพลาสติกใสมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิภายในกล่องอย่างไร

ตอบ

4. “โลกของเรามีชั้นบรรยากาศที่มีแก๊สเรือนกระจกห่อหุ้มไว้”หากนักเรียนต้องการเปรียบเทียบอุปกรณ์ในการสร้างแบบจำลองภาวะโลกร้อนที่สร้างขึ้นกับข้อความดังกล่าว นักเรียนจะเปรียบเทียบอย่างไร

ภาวะโลกร้อน	อุปกรณ์ที่ใช้สร้างแบบจำลองภาวะโลกร้อน
โลก	
ชั้นบรรยากาศที่มีแก๊สเรือนกระจก	

5. การที่อุณหภูมิของโลกโดยเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นจนนำมาสู่ภาวะโลกร้อน นักเรียนคิดว่าภาวะดังกล่าวเกิดขึ้นจากสาเหตุใด

ตอบ

บันทึกผลกิจกรรม

ตารางบันทึกผลที่ 1.2 ปริมาตรน้ำแข็งที่ละลาย

กล่องพลาสติกใสที่	ปริมาตรน้ำแข็งที่ละลาย (มิลลิลิตร)
1	
2	
3	

คำถามหลังทำกิจกรรม

1. เรียงลำดับกล่องพลาสติกใสที่มีปริมาตรน้ำแข็งที่ละลายได้จากมากไปน้อย

ตอบ

2. การละลายของน้ำแข็งภายในกล่องพลาสติกใสที่แตกต่างกันเกิดจากสาเหตุใด

ตอบ

3. หากเปรียบเทียบธารน้ำแข็งของโลกเป็นก้อนน้ำแข็งในการทดลองนี้ เมื่ออุณหภูมิของโลกโดยเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นจนนำมาสู่ภาวะโลกร้อน ธารน้ำแข็ง ดังกล่าวจะเกิดผลกระทบอย่างไร

ตอบ

ชวนขยายความคิด

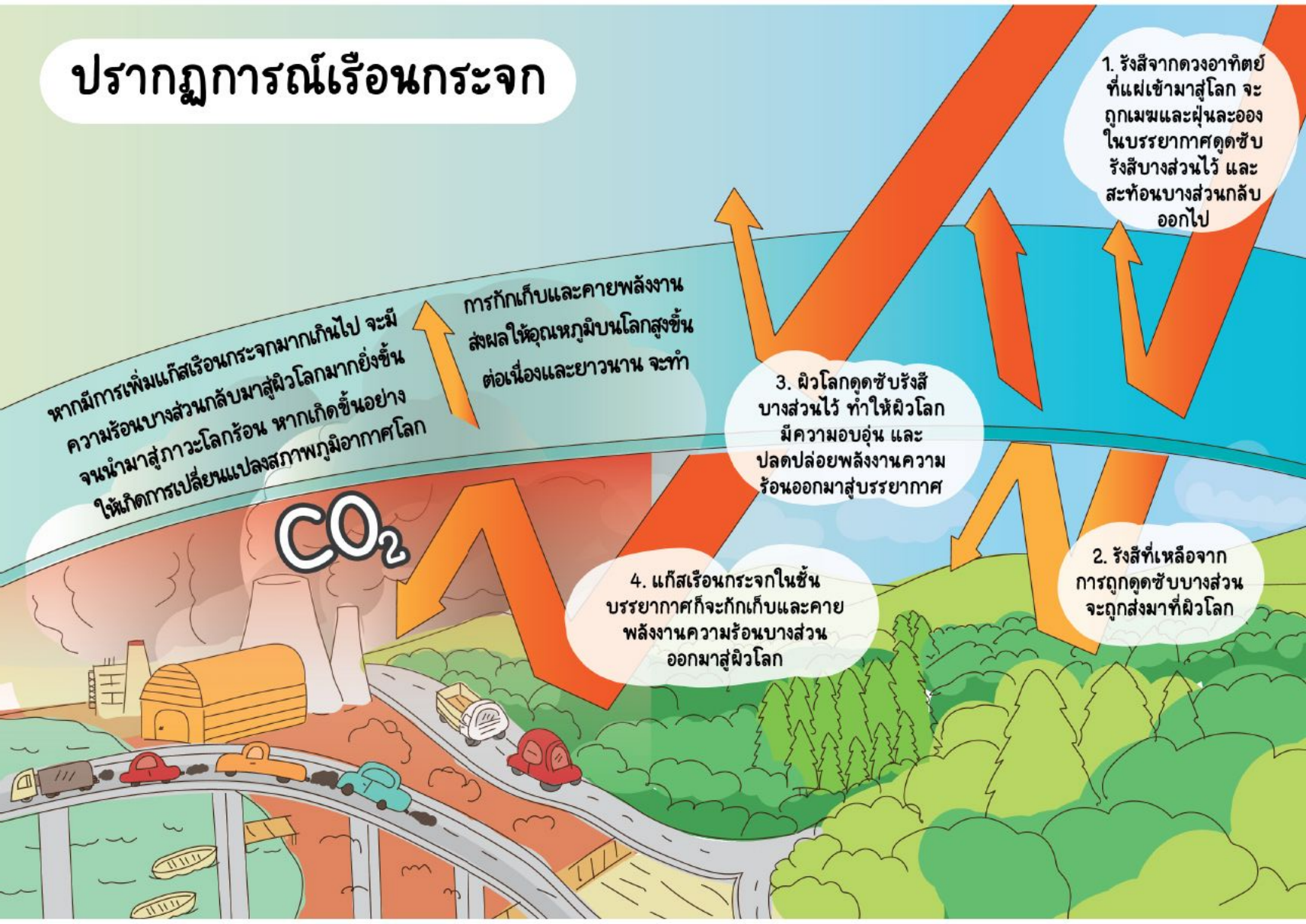
การเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก มีกระบวนการอย่างไร

บรรยากาศของโลกเราประกอบด้วยแก๊สเรือนกระจกห่อหุ้มไว้อยู่ตลอดเวลา ซึ่งแก๊สเรือนกระจก มีหน้าที่กักเก็บความร้อนและคาย ความร้อนบางส่วนกลับสู่ผิวโลก เพื่อช่วยรักษาอุณหภูมิบนโลกให้คงที่มีความเหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า ปรากฏการณ์เรือนกระจก (Greenhouse effect) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติอยู่แล้ว

แก๊สเรือนกระจก ประกอบด้วยแก๊สต่าง ๆ มากมายหลายชนิด เช่น แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) มีเทน (CH_4) แก๊สไนตรัสออกไซด์ (N_2O) คลอโรฟลูออโรคาร์บอน หรือซีเอฟซี (CFCs) ไอน้ำในบรรยากาศ

การเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก มีกระบวนการดังนี้

1. รังสีจากดวงอาทิตย์ที่แผ่เข้ามาสู่โลก จะถูกเมฆและฝุ่นละอองในบรรยากาศดูดซับรังสีบางส่วนไว้และสะท้อนบางส่วนกลับออกไป
2. รังสีที่เหลือจากการถูกดูดซับบางส่วน จะถูกส่งมาที่ผิวโลก
3. ผิวโลกดูดซับรังสีบางส่วนไว้ ทำให้ผิวโลกมีความอบอุ่นและปลดปล่อยพลังงานความร้อนออกมาสู่บรรยากาศ
4. แก๊สเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศก็จะกักเก็บและคายพลังงานความร้อนบางส่วนออกมาสู่ผิวโลก

ปรากฏการณ์เรือนกระจก
1. รังสีจากดวงอาทิตย์ที่แผ่เข้ามาสู่โลก จะถูกเมฆและฝุ่นละอองในบรรยากาศดูดซับรังสีบางส่วนไว้ และสะท้อนบางส่วนกลับออกไป
2. รังสีที่เหลือจากการถูกดูดซับบางส่วนจะถูกส่งมาที่ผิวโลก
3. ผิวโลกดูดซับรังสีบางส่วนไว้ ทำให้ผิวโลกมีความอบอุ่น และปลดปล่อยพลังงานความร้อนออกมาสู่บรรยากาศ
4. แก๊สเรือนกระจกในชั้นบรรยากาศก็จะกักเก็บและคายพลังงานความร้อนบางส่วนออกมาสู่ผิวโลก
การกักเก็บและคายพลังงานส่งผลให้อุณหภูมิบนโลกสูงขึ้นต่อเนื่องและยาวนาน จะทำ
หากมีการเพิ่มแก๊สเรือนกระจกมากเกินไป จะมีความร้อนบางส่วนกลับมาสู่ผิวโลกมากยิ่งขึ้น จนนำมาสู่ภาวะโลกร้อน หากเกิดขึ้นอย่างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก
CO_2

ชวนทำ

กิจกรรมที่ 3 “ สำรวจกิจกรรมของมนุษย์ที่ทำให้เกิดแก๊สเรือนกระจก”

คำถามของกิจกรรม

กิจกรรมใดของคนกรุงเทพมหานครที่ทำให้เกิดแก๊สเรือนกระจก

จุดประสงค์ของกิจกรรม

สำรวจกิจกรรมของคนกรุงเทพมหานครที่ทำให้เกิดแก๊สเรือนกระจก

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

1. สังเกตส่วนประกอบต่าง ๆ ในภาพกิจกรรมของคนกรงเทพมหานคร
2. พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่พบในภาพ ว่ากิจกรรมใดที่ก่อให้เกิดแก๊สเรือนกระจก โดยวงกลมล้อมรอบกิจกรรมนั้น
3. นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน

ชวนทำ กิจกรรมที่ 3
SUPERmarket

ชวนขยายความคิด

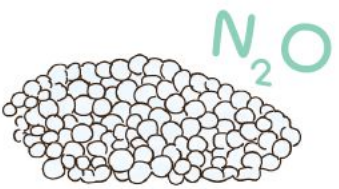
กิจกรรมของคนกรุงเทพมหานครทำให้เกิดแก๊สเรือนกระจกเพิ่มขึ้น แล้วแต่ละกิจกรรมมีการปล่อยแก๊สเรือนกระจกชนิดใดบ้าง

จากการศึกษาและวิจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศตลอดเวลามากกว่า 10 ปี จากหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนมีข้อมูลสนับสนุนว่ากิจกรรมของมนุษย์มีส่วนเพิ่มปริมาณ แก๊สเรือนกระจก ทั้งทางตรงและทางอ้อม

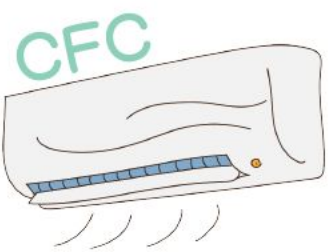
การเพิ่มขึ้นของแก๊สเรือนกระจกทางตรง คือ ขณะทำกิจกรรมตอนนั้น มนุษย์เป็นผู้ปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกชนิดต่าง ๆ ออกมาด้วยตนเอง เช่น

การเผาไหม้ขยะปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์

การใช้ปุ๋ยเคมี (ปุ๋ยไนโตรเจน) ในการเพาะปลูก ปล่อยแก๊สไนตรัสออกไซด์

การใช้เครื่องปรับอากาศ ปล่อยคลอโรฟลูออโรคาร์บอน

การย่อยสลายซากพืชซากสัตว์ การทำเกษตรกรรมปล่อยแก๊สมีเทน

การเพิ่มขึ้นของแก๊สเรือนกระจกทางอ้อม คือ ขณะทำกิจกรรมตอนนั้น มนุษย์ ไม่ได้เป็นผู้ปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกออกมา แต่แก๊สเรือนกระจกจะปลดปล่อยออกมาจากกระบวนการผลิตที่มีความเกี่ยวข้องก่อนหน้านี้ เช่น

การใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน แม้ว่าขณะนั้นจะไม่มีได้มีการปลดปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ออกมาโดยตรง แต่กระบวนการผลิตไฟฟ้าส่วนใหญ่มีการใช้ถ่านหิน น้ำมัน แก๊สธรรมชาติ เป็นเชื้อเพลิงหลักที่มีการปลดปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ออกมา ดังนั้นถ้าเราช่วยกันประหยัดการใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน ก็จะช่วยลดแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ออกมาสู่ชั้นบรรยากาศได้มากขึ้นอีกด้วย

? ชวนทดสอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่ถูกต้อง และทำเครื่องหมายผิด (X) หน้าข้อความที่ผิด

____ 1) ปรากฏการณ์เรือนกระจกคือภาวะโลกร้อน

____ 2) ปรากฏการณ์เรือนกระจกเป็นสิ่งที่อันตรายต่อโลก

____ 3) การขับรถยนต์โดยใช้น้ำมัน ทำให้เกิดแก๊สเรือนกระจก

____ 4) การเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศก่อให้เกิดภาวะโลกร้อน

____ 5) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลให้น้ำแข็งขั้วโลกหลอมเหลว ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น

ชวนสะท้อนคิด

นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรต่อปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ชวนสรุปบทเรียน

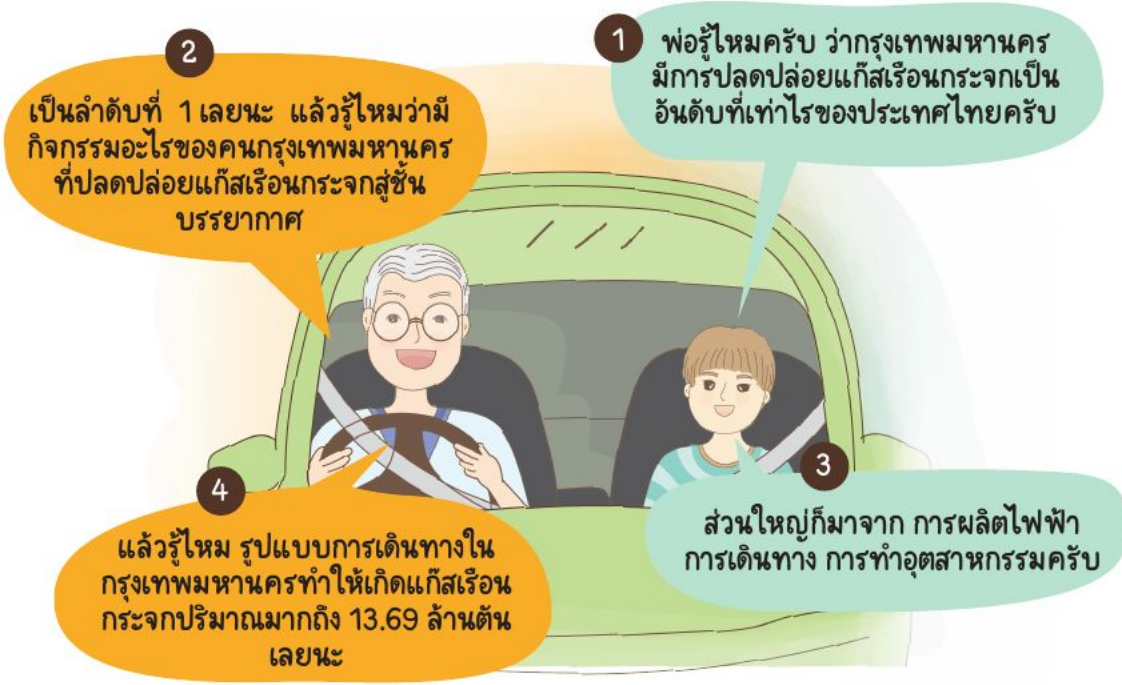
โลกของเรามีการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิโดยเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้โลกเกิดภาวะโลกร้อน หากภาวะนี้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนานจนนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ส่วนใหญ่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่เพิ่มแก๊สเรือนเรือนกระจกมากเกินไปในชั้นบรรยากาศ

ข้อคิดเปลี่ยนโลก

"การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
เป็นปัญหาใกล้ตัวเราที่ต้องเรียนรู้ร่วมกัน"

บทที่ 2 เดินทาง...ด้วยกัน

ชวนทำ

กิจกรรมที่ 1 “ค้นหารูปแบบการเดินทางที่ปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ”

คำถามของกิจกรรม

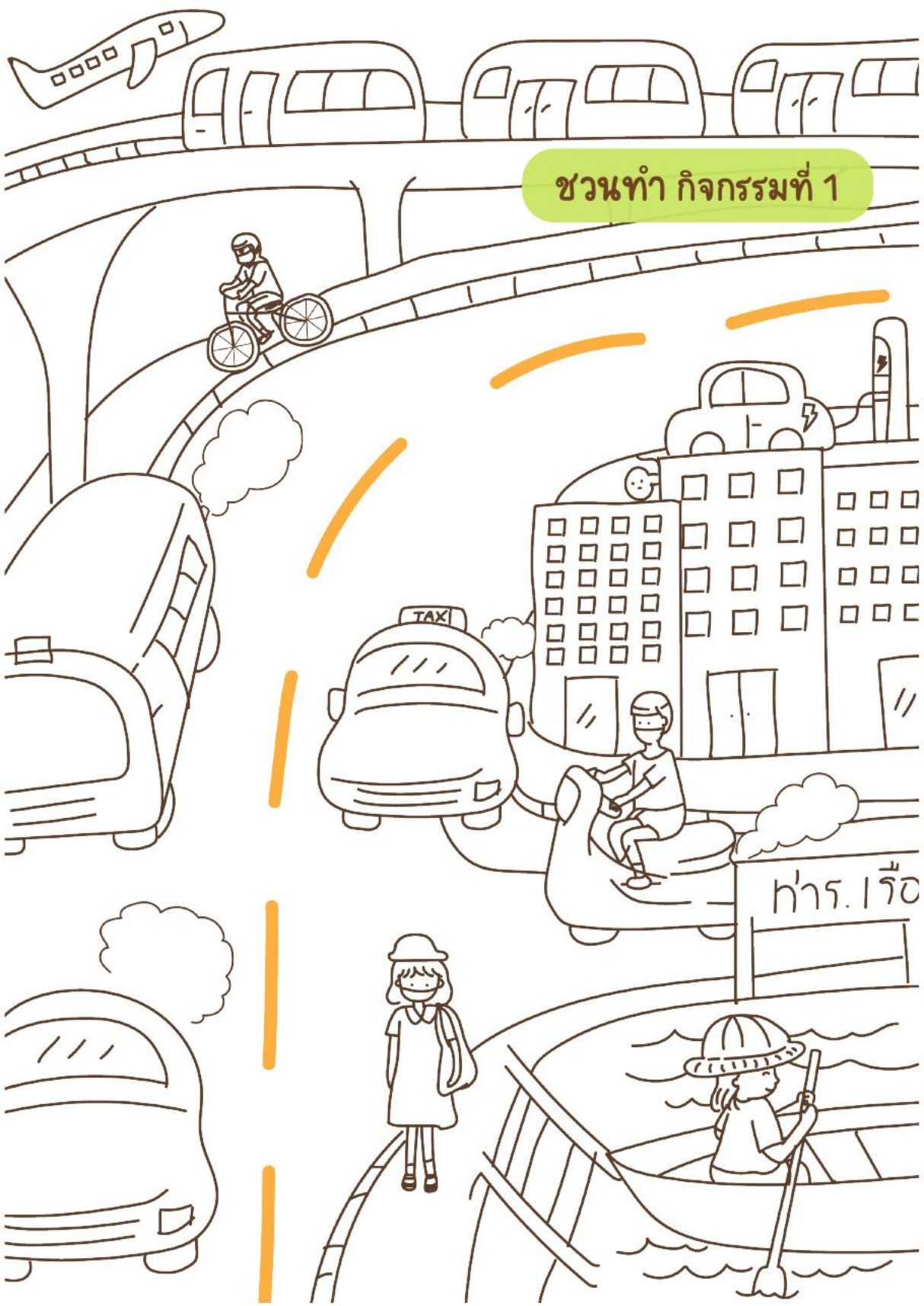
รูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานครที่ปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ มีอะไรบ้าง

จุดประสงค์ของกิจกรรม

ระบุรูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานครที่ปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

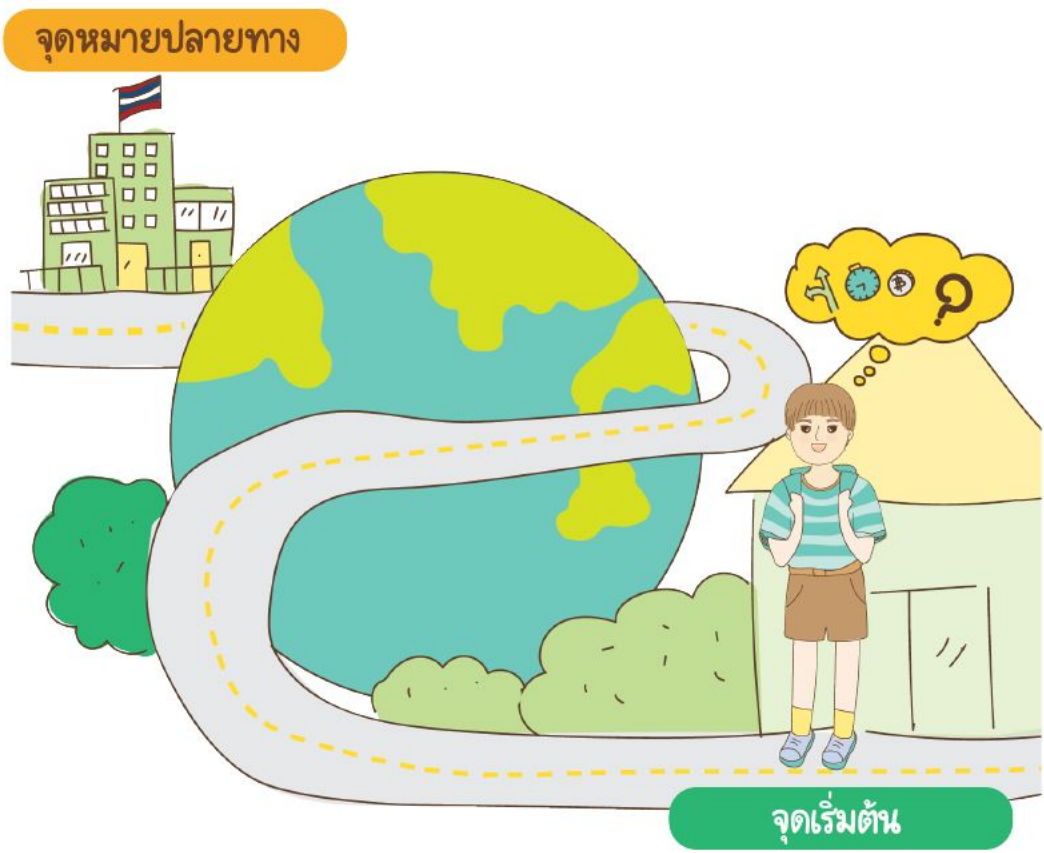
1. สังเกตและระบายสีรูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานครที่ปลดปล่อย แก๊สเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ
2. นำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน
3. ร่วมกันอภิปราย และสรุปผลการทำกิจกรรม

ชวนทำ กิจกรรมที่ 1
TAX
ท่าร. เรือ

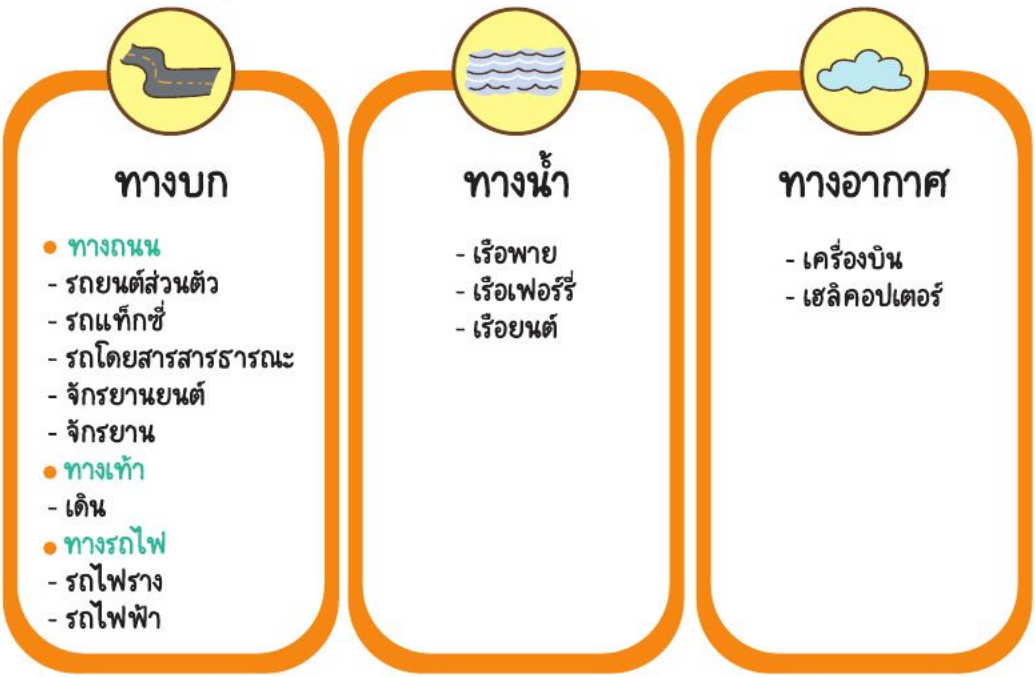
ชวนขยายความคิด

1. การเดินทางมีความสำคัญอย่างไร

การเดินทาง เป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับทุกคนในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน เช่น การเดินทางไปโรงเรียน การเดินทางไปท่องเที่ยว ซึ่งต้องอาศัยการตัดสินใจในหลายด้าน เช่น ระยะทาง ระยะเวลา ค่าใช้จ่าย ความสะดวกสบายในการเดินทาง จึงทำให้แต่ละคนมีรูปแบบการเดินทางที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครที่มีผู้คนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และมีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุด รวมทั้งเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และการคมนาคมขนส่ง ทำให้เราสามารถพบเห็นรูปแบบการเดินทางที่หลากหลายตามเส้นทาง การเดินทางต่าง ๆ ได้แก่ ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ

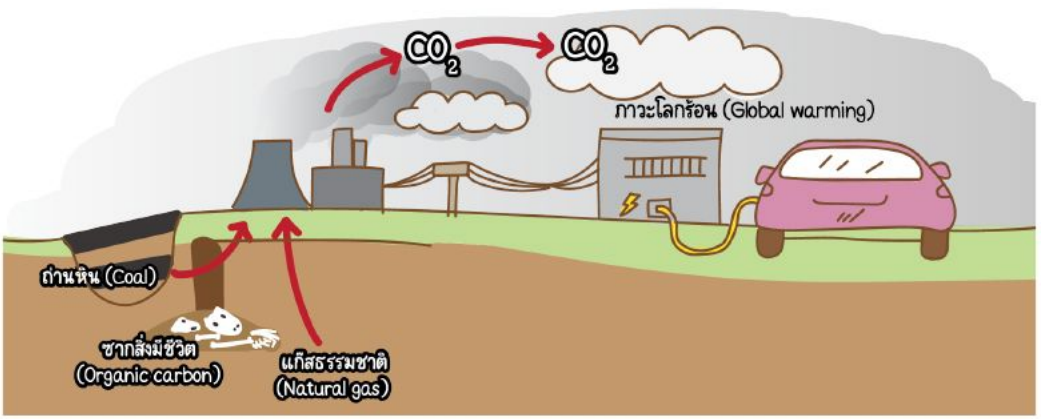

2. รูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานครที่ปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ มีอะไรบ้าง

จากอดีตมนุษย์เดินทางด้วยเท้า เมื่อเวลาผ่านไปเกิดการคิดค้นและสร้างยานพาหนะเพื่ออำนวยความสะดวกสบายในการเดินทาง โดยส่วนใหญ่เป็นยานพาหนะที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง และแก๊สธรรมชาติ ซึ่งเชื้อเพลิงฟอสซิลเกิดจากการทับถมของซากสิ่งมีชีวิตภายใต้ผิวโลกมาเป็นระยะเวลาหลายร้อยล้านปี แต่ในปัจจุบันเริ่มมีการใช้พลังงานไฟฟ้าแทนเชื้อเพลิงฟอสซิลเพื่อลดการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ ซึ่งสามารถจำแนกพลังงานในการขับเคลื่อน เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ยานพาหนะที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นแหล่งพลังงาน ซึ่งมีการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงฟอสซิลทำให้เกิดการปลดปล่อยแก๊สพิษจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ซึ่งเป็นแก๊สเรือนกระจกที่พบมากที่สุด รวมทั้งยังมีสารพิษ ควันดำ ฝุ่นละออง ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดมลพิษทางอากาศและเป็นอันตรายต่อสุขภาพอีกด้วย

2) ยานพาหนะที่ใช้ไฟฟ้าเป็นแหล่งพลังงาน ซึ่งไม่มีการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงฟอสซิล จึงไม่มีการปลดปล่อยแก๊สพิษ แก๊สเรือนกระจก ควันดำ และฝุ่นละอองระหว่างเดินทาง แต่จะมีการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกทางอ้อมจากกระบวนการผลิตพลังงานไฟฟ้า

นอกจากนี้ยังมีการเดินทางด้วยเท้า รถจักรยาน เรือพาย ซึ่งเป็นรูปแบบการเดินทางที่ไม่มีการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่รูปแบบการเดินทางดังกล่าวมักพบเห็นได้น้อย ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1 สวัสดีนักเรียนทุกคน เมื่อเช้าทุกคนเดินทางมาโรงเรียนอย่างไรบ้างครับ

2 ทันสมัยมากฟ้าใส รถยนต์ไฟฟ้าเริ่มมีคนใช้ในกรุงเทพบ้างแล้ว ทุกคนเห็นด้วยไหมว่ารถยนต์ไฟฟ้าเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3 ใช่แล้วครับ การผลิตไฟฟ้าหากใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล ก็มีการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกได้ครับ

4 การเดินทางในกรุงเทพแต่ละรูปแบบมีการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกปริมาณเท่าไรเหรอครับ

5 งั้นเรามาช่วยค้นหาคำตอบกันเถอะ

ชวนทำ

กิจกรรมที่ 2 “เปรียบเทียบปริมาณแก๊สเรือนกระจกแต่ละรูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานคร”

คำถามของกิจกรรม

การเดินทางในกรุงเทพมหานครแต่ละรูปแบบมีการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกปริมาณเท่าไร

จุดประสงค์ของกิจกรรม

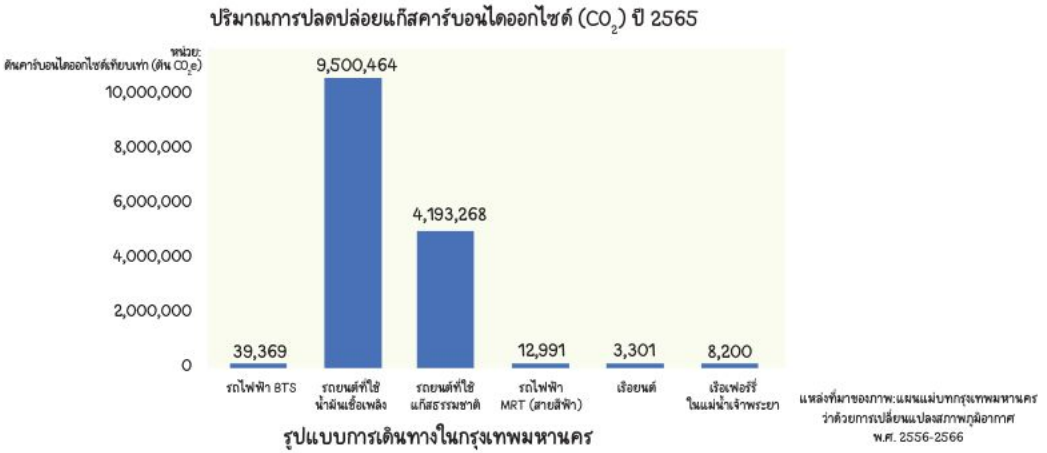
เปรียบเทียบปริมาณแก๊สเรือนกระจกแต่ละรูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

1. ให้นักเรียนพิจารณากราฟปริมาณแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ที่ปลดปล่อยจากแต่ละรูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานคร แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง
2. ร่วมกันอภิปราย และสรุปผลการทำกิจกรรม

สถานการณ์ของกิจกรรม

หน่วยงานของภาครัฐแห่งหนึ่งได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลปริมาณแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ที่ปลดปล่อยจากแต่ละรูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานครปี พ.ศ . 2556 แสดงดังกราฟ

จากกราฟดังกล่าว ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. เรียงลำดับรูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหาครที่ปลดปล่อยปริมาณแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) จากมากไปน้อย โดยใส่หมายเลข 1-6 ลงใน ☁

รถไฟฟ้า BTS

รถยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง

รถยนต์ที่ใช้แก๊สธรรมชาติ

รถไฟฟ้า MRT (สายสีฟ้า)

เรือยนต์

เรือเฟอร์รี่ในแม่เจ้าพระยา

2. เรียงลำดับแหล่งพลังงานที่ใช้ในการขับเคลื่อนยานพาหนะที่ปลดปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) จากปริมาณมากไปน้อยให้ถูกต้อง โดยใส่หมายเลข 1-3 ลงใน ◯

◯

◯

◯

3. รูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานครที่มีการปลดปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) มากที่สุด คืออะไร และแหล่งพลังงานในการขับเคลื่อนคืออะไร

ตอบ รูปแบบการเดินทาง คือ

แหล่งพลังงาน คือ

4. การใช้รถยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือไม่ อย่างไร

ตอบ

ชวนขยายความคิด

การเดินทางในกรุงเทพมหานครแต่ละรูปแบบมีการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกปริมาณเท่าไร

กรุงเทพมหานครมีประชากรอาศัยอยู่จำนวนมากกว่า 10 ล้านคน มีการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลเพื่อการเดินทางในอัตราที่สูง ทำให้เป็นเมืองที่มีการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกมากที่สุดในประเทศ และมีแนวโน้มการปลดปล่อยที่สูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ถูกปลดปล่อยจากการเดินทางปริมาณมากที่สุดเมื่อเทียบกับแก๊สเรือนกระจกชนิดอื่น ๆ และลอยอยู่ในชั้นบรรยากาศเป็นระยะเวลานานถึง 5-200 ปี ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ทั่วโลก

คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (Carbon dioxide equivalent : CO_2e) เป็นหน่วยของแก๊สเรือนกระจกที่ใช้เปรียบเทียบกับแก๊สเรือนกระจกชนิดต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนมีความสามารถเป็นกี่เท่าเมื่อเปรียบเทียบกับแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) โดยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) มีค่าความสามารถในการทำให้โลกร้อนเท่ากับ 1 คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า เช่น การปลดปล่อยแก๊สมีเทน (CH_4) 1 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า หมายถึง โลกร้อนเท่ากับการปลดปล่อยแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ 28 ตัน

1 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ เทียบเท่า มีค่าเท่ากับ=?

ถังดับเพลิง 500 ถัง

บอลลูน ปริมาตร 510 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 ลูก

1 นักเรียนรู้ไหม การจราจรในกรุงเทพติดขัดเป็นลำดับที่ 11 ของโลก เพราะมีการใช้รถยนต์ส่วนตัวมากถึง 11 ล้านคัน

2 จริงครับ รถติดทุกวันเลยครับ แต่ก็สะดวกดีนะครับ บ้านผมใช้รถยนต์ในการเดินทางเป็นประจำ

3 นอกจากรถติดแล้ว นักเรียนพบปัญหาอะไรอีกบ้างครับ

4 ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศและปัญหาสุขภาพค่ะ

5 มีแก๊สเรือนกระจกด้วยครับ ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน

6 แล้วควรเดินทางยังไงถึงจะเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมคะ

7 เราอาจจะต้องพิจารณาจากหลายด้านเพื่อลือกรูปแบบการเดินทางที่เหมาะสม

งั้นเรามาช่วยออกแบบการเดินทางกันที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกันเถอะ

ชวนทำ

กิจกรรมที่ 3 “ออกแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานครที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”

คำถามของกิจกรรม

การเดินทางในกรุงเทพมหานครที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร

จุดประสงค์ของกิจกรรม

1. ออกแบบและแก้ปัญหาการเดินทางในกรุงเทพมหานคร โดยอาศัยข้อมูลจากการสังเกต การทำซ้ำและการเปรียบเทียบ
2. แสดงขั้นตอนการแก้ปัญหาการเดินทางในกรุงเทพมหานครที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างง่ายโดยใช้ภาพและสัญลักษณ์
3. ตัดสินใจเลือกรูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานครที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์ของกิจกรรม

นักเรียนต้องช่วยออกแบบเส้นทางการเดินทางให้กับพาเพลิน เพื่อเดินทางจากโรงเรียน (จุดเริ่มต้น) ไปที่สำนักงานการจราจรและขนส่งกรุงเทพมหานคร (จุดสิ้นสุด) เพื่อไปทัศนศึกษาให้ทันเวลาและเป็นการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามเงื่อนไขดังนี้

1. เวลาในการเดินทางไม่เกิน 120 นาที
2. รูปการเดินทางในกรุงเทพมหานคร 2 รูปแบบ
3. คาร์บอนฟุตปรินท์ของการเดินทางไม่เกิน 350 กรัมคาร์บอนไดออกไซด์ เทียบเท่า

ตารางแสดงรายละเอียดรูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานคร

รูปแบบการเดินทาง	ระยะเวลาเดินทาง (นาที/กิโลเมตร)	คาร์บอนฟุตปริ้นท์* (กรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า /กิโลเมตร/คน)
การเดินเท้า	25	0
จักรยาน	20	0
รถโดยสารประจำทาง (น้ำมันดีเซล)	15	100
รถไฟฟ้า	10	40
รถยนต์ไฟฟ้า	5	50
รถยนต์ส่วนตัว (น้ำมันดีเซล)	5	170

หมายเหตุ: *คาร์บอนฟุตปริ้นท์ (Carbon footprint) ของการเดินทาง คือ ค่าแสดงปริมาณแก๊สเรือนกระจกที่ปลดปล่อยสู่ชั้นบรรยากาศจากการเดินทาง โดยคำนวณออกมาในรูปกรัมคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อ หนึ่งกิโลเมตร ต่อหนึ่งคน (g CO_2e/km/คน)

บัตรคำสั่งในการเดินทาง

ขั้นตอนการออกคำสั่งในการเดินทาง

1. เริ่มออกเดินทางจากจุดเริ่มต้น โดยเลือกรูปแบบการเดินทางที่ต้องการจาก 6 รูปแบบตามแผนที่การเดินทาง

2. การออกคำสั่งในการเดินทาง ให้เลือกเขียนสัญลักษณ์ตามบัตรคำสั่งในการเดินทาง 4 ประเภท ตามทิศทางที่ต้องการ โดยการเดินทาง 1 ช่อง เท่ากับระยะทาง 1 กิโลเมตร

3. การออกคำสั่งในการขึ้นรถหรือลงรถและขึ้นรถใหม่เพื่อเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางให้เขียนสัญลักษณ์ตามบัตรคำสั่ง ★ ไว้ในช่องตารางของแผนที่การเดินทาง ตัวอย่างดังภาพ

			จักรยาน	รถไฟฟ้า BTS	
		รถโดยสารประจำทาง			รถยนต์ไฟฟ้า ลงรถยนต์ และขึ้นรถยนต์ไฟฟ้า
					ขึ้นรถยนต์
เดินเท้า	จักรยาน	รถไฟฟ้า BTS	รถโดยสารประจำทาง	รถยนต์ไฟฟ้า	รถยนต์
1 km	2 km	3 km	4 km	5 km	6 km
จุดเริ่มต้น					

แผนที่การเดินทาง

ช่วยออกแบบการเดินทางให้กับพาเพลินกันเถอะ! แต่อย่าลืมดูเงื่อนไขกันด้วยนะ

รถยนต์		(จุดสิ้นสุด) สำนักการจราจรและขนส่ง			
	เดินเท้า				
			จักรยาน	รถไฟฟ้า BTS	
		รถโดยสารประจำทาง			รถยนต์ไฟฟ้า
รถยนต์ 1 km	จักรยาน 2 km	รถไฟฟ้า BTS 3 km	รถโดยสารประจำทาง 4 km	รถยนต์ไฟฟ้า 5 km	เดินเท้า 6 km

(จุดเริ่มต้น)

การเดินทาง 1 ช่อง เท่ากับระยะทางในการเดินทาง 1 กิโลเมตร

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง ก่อนออกแบบเส้นทางการเดินทางให้กับพาเพลิน

1. ให้นักเรียนลองออกแบบเส้นทางการเดินทางให้กับพาเพลิน โดยใช้พื้นที่ในการคำนวณดังตาราง

รูปแบบการเดินทางทั้งหมด	ระยะเวลาเดินทางทั้งหมด	ผ่าน/ไม่ผ่านตามเงื่อนไข	คาร์บอนฟุตปริ้นท์ทั้งหมด	ผ่าน/ไม่ผ่านตามเงื่อนไข
1)				
2)				
3)				
4)				
5)				

2. เมื่อนักเรียนตัดสินใจเลือกรูปแบบการเดินทางให้กับพาเพลินแล้ว ให้เขียนชุดคำสั่งแสดงการเดินทางจากจุดเริ่มต้นไปยังจุดสิ้นสุดในตารางต่อไปนี้ และแผนที่การเดินทาง

3. ให้นักเรียนเปรียบเทียบปริมาณคาร์บอนฟุตปรินท์กับเพื่อนในชั้นเรียน พร้อมบันทึกผลลงในตารางต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	รูปแบบการเดินทางทั้งหมด	ปริมาณคาร์บอนฟุตปรินท์ทั้งหมด
1)		
2)		
3)		
4)		

4. นักเรียนคิดว่ารูปแบบการเดินทางที่ออกแบบให้กับพาเพลินดังกล่าว เป็นการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือไม่ อย่างไร

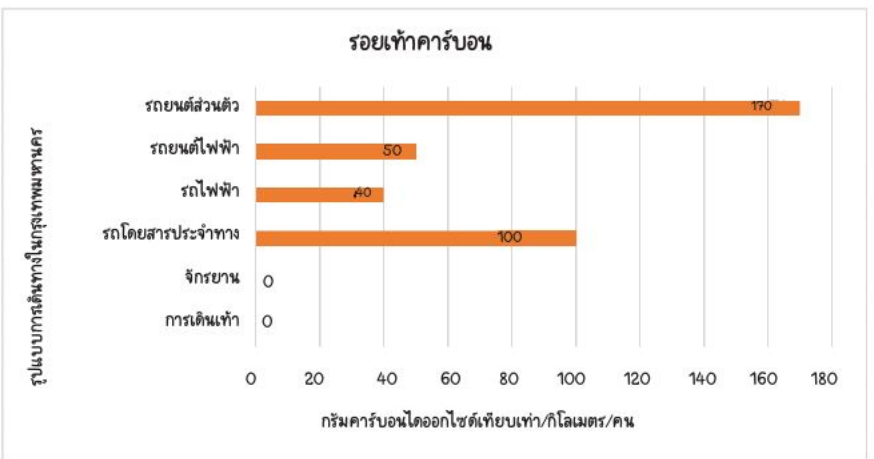
ตอบ

ชวนขยายความคิด

การเดินทางในกรุงเทพมหานครที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร

การเดินทางในกรุงเทพมหานครที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นการเดินทางที่ประหยัดพลังงาน ลดการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ โดยเฉพาะแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) ที่เป็นสาเหตุหลักทำให้เกิดภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก นอกจากนี้ยังลดการเกิดมลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามจำเป็นต้องพิจารณาหลายด้านร่วมกัน เช่น ระยะทางเวลาในการเดินทาง ค่าใช้จ่าย ผลกระทบด้านสุขภาพจากการเดินทาง

การเดินเท้า การขี่จักรยาน เป็นรูปแบบการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยไม่ใช้พลังงานเชื้อเพลิงในการขับเคลื่อนและไม่มีการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกในขณะเดินทาง ก่อให้เกิดผลดีต่อสุขภาพของผู้เดินทาง และประหยัดค่าใช้จ่ายอีกด้วย แต่คนส่วนใหญ่มักจะเลือกใช้รถยนต์ส่วนตัวที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง เนื่องจากความสะดวกสบายและความรวดเร็วในการเดินทาง ทำให้เกิดการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศในปริมาณมากเป็นอันดับ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบการเดินทางอื่น ๆ ดังภาพ

การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง มีการปลดปล่อยสารพิษ ควันดำ ฝุ่นละออง แก๊สพิษต่าง ๆ หลายชนิดออกมาสู่สิ่งแวดล้อมทำให้อากาศเป็นมลพิษ และเป็นพิษต่อมนุษย์โดยตรง ก่อให้เกิดโรคต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะโรคระบบทางเดินหายใจ เมื่อสะสมแก๊สพิษเหล่านี้เป็นระยะเวลายาวนานอาจส่งผลให้เสียชีวิต

นักเรียนจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนรูปแบบการเดินทาง จากการใช้รถยนต์ส่วนตัวที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงมาใช้รูปแบบการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ เช่น รถไฟฟ้า รถโดยสารประจำทาง เนื่องจากมีการขนส่งผู้โดยสารจำนวนมาก ประหยัดเวลา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางถูกกว่ารถยนต์ส่วนตัว มีการปลดปล่อยแก๊สพิษและแก๊สเรือนกระจกน้อยกว่า ซึ่งจะเป็นการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ชวนทดสอบ

กิจกรรม ฉันคือใคร

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อมูล “ฉันคือใคร” ในแต่ละข้อ แล้ววิเคราะห์ว่า “ฉัน” คือรูปแบบการเดินทางอะไร

รถยนต์
(น้ำมันเชื้อเพลิง)

การเดินเท้า

รถไฟฟ้า

รถยนต์ไฟฟ้า

จักรยาน

รถโดยสารประจำทาง
(น้ำมันเชื้อเพลิง)

ฉันคือใคร	รูปแบบการเดินทาง
1) ฉันเคลื่อนที่ช้า ๆ ไปไกลไม่ไหว แต่ฉันไม่มีค่าตัว ยิ่งฉันเคลื่อนที่ฉันยิ่งสุขภาพแข็งแรง ไม่สร้างมลพิษทางอากาศ ไม่ทำให้เกิดโลกร้อน ฉันคือใคร	
2) ฉันเดินทางไปได้ทุกที่ทั้งใกล้และไกล มีความสะดวกสบาย ฉันมีค่าเชื้อเพลิงราคาแพง หากใช้ฉันเดินทาง การจราจรอาจติดขัด หาที่จอดยากในกรุงเทพมหานคร ฉันคือตัวร้ายทำให้ภูมิอากาศแปรปรวน ฉันคือใคร	
3) ฉันมีหน้าที่ขนส่งผู้คนจำนวนมาก เคลื่อนที่ด้วยระบบราง พาผู้คนไปสถานีต่าง ๆ ทั่วกรุงเทพมหานครรวดเร็วทันใจ ไม่มีไฟแดงให้หยุดรอ ฉันปล่อยแก๊สเรือนกระจกน้อยกว่าการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ฉันคือใคร	
4) ฉันเคลื่อนที่ได้ เมื่อผู้คนขับเคลื่อนฉัน แต่ฉันไม่ต้องใช้พลังงานไฟฟ้าและน้ำมันเชื้อเพลิง ฉันไม่สร้างมลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม ผู้คนมีสุขภาพแข็งแรงมากขึ้นเมื่อใช้ฉัน ฉันคือใคร	
5) ฉันมีขนาดใหญ่ ไว้บริการผู้คน พาไปเส้นทางหลากหลายตามป้ายต่าง ๆ มีค่าโดยสารราคาไม่แพง แต่ฉันขับเคลื่อนด้วยน้ำมันเชื้อเพลิง ทำให้เกิดแก๊สเรือนกระจกมากขึ้น ฉันคือใคร	
6) ฉันเป็นน้องใหม่ล่าสุด ค่าตัวค่อนข้างแพง ฉันใช้พลังงานไฟฟ้าแทนน้ำมันเชื้อเพลิงในการขับเคลื่อน ฉันปลดปล่อยไอเสียหรือแก๊สเรือนกระจกสู่สิ่งแวดล้อมน้อยกว่าการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ฉันคือใคร	

ชวนสะท้อนคิด

หากจำเป็นต้องเดินทางในกรุงเทพมหานคร นักเรียนจะตัดสินใจเลือกรูปแบบการเดินทางอะไร เพราะเหตุใด

ชวนสรุปบทเรียน

รูปแบบการเดินทางในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นการใช้ยานพาหนะที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลเป็นแหล่งพลังงาน ทำให้มีการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกปริมาณมากสู่ชั้นบรรยากาศ เป็นสาเหตุหลักทำให้เกิดภาวะโลกร้อน หากเกิดต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนานทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงมากขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้เกิดปัญหาการจราจรติด มีการปลดปล่อยแก๊สพิษสู่อากาศ เป็นอันตรายต่อสุขภาพอีกด้วย

รูปแบบการเดินทางด้วยการเดิน จักรยาน การขนส่งสาธารณะ ยานพาหนะไฟฟ้า เป็นรูปแบบการเดินทางที่ช่วยลดการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ และลดการเกิดมลพิษทางอากาศ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพน้อยกว่าการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล จึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกของคนกรุงเทพมหานครที่จะช่วยลดปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่กำลังส่งผลกระทบอยู่ในปัจจุบัน

ข้อคิดเปลี่ยนโลก

"โลกจะคลายร้อน ด้วยการเดินทางที่ประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ... เราทำได้"

บทที่ 3 ค้นหา...แนวทาง

1 วันนี้ ครูเชิญคุณพิทักษ์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร มาให้ความรู้เกี่ยวกับการลดโลกร้อนจากการเดินทาง

2 สวัสดีครับทุกคน รู้ไหมว่าการลดโลกร้อนจากการเดินทางเป็นเรื่องที่ทำได้ง่าย ๆ

3 พวกเราสามารถทำได้ง่าย ๆ ก่อนออกเดินทาง โดยใช้หลักการ 3 ข้อ ดังนี้ “ลด-เปลี่ยน-พัฒนา” โดยหลักการข้อที่ 1 คือ “ลด” เป็นการลดหรือหลีกเลี่ยงการเดินทางที่ไม่จำเป็น

1

ถ้าจำเป็นต้องเดินทาง เราจะใช้หลักการข้อที่ 2 คือ “เปลี่ยน” เป็นการเปลี่ยนจากใช้ยานยนต์ส่วนตัวมาเป็นรูปแบบการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การเดิน การขี่จักรยาน ระบบขนส่งสาธารณะ

2

แล้วถ้าจำเป็นต้องใช้รถยนต์ส่วนตัวอยู่ละคะ

3

งั้นจะต้องพิจารณาหลักการข้อที่ 3 ต่อครับ คือ “พัฒนา” เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพด้านพลังงานของยานยนต์ ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นสาเหตุทำให้โลกร้อน

4

ครูอยากจะชวนพวกเราไปทำกิจกรรมต่อไปนี้กันเถอะ เพื่อเรียนรู้มากขึ้นเกี่ยวกับการเดินทางที่ช่วยลดโลกร้อน

ชวนทำ

กิจกรรมที่ 1 “เกมภารกิจเดินทางเพื่อพิทักษ์กรุงเทพมหานครจากโลกร้อน”

คำถามของกิจกรรม

วิธีการเดินทางที่ช่วยลดโลกร้อนตามหลักการ “ลด-เปลี่ยน-พัฒนา” มีอะไรบ้าง

จุดประสงค์ของกิจกรรม

ระบุวิธีการเดินทางที่ช่วยลดโลกร้อนตามหลักการ “ลด-เปลี่ยน-พัฒนา”

สถานการณ์ของกิจกรรม

เมื่อผู้คนอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครมากขึ้น การเดินทางโดยใช้รถยนต์จึงได้รับความนิยมมากขึ้น ทำให้เกิดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มสูงขึ้นตาม ส่งผลให้เกิดการปล่อยแก๊สเรือนกระจกในปริมาณที่เพิ่มขึ้นมหาศาล ซึ่งเป็นต้นเหตุอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนั้นคนในกรุงเทพมหานครจึงต้องเผชิญกับภาวะอากาศเปลี่ยนแปลงที่ทวีความรุนแรง รวมทั้งผลกระทบอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างกระทันหันและบ่อยมากยิ่งขึ้นตามที่ปรากฏในปัจจุบัน

นักเรียนจึงได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจเดินทางเพื่อพิทักษ์กรุงเทพมหานครจากภาวะโลกร้อน โดยต้องเดินทางจากจุดเริ่มต้นที่โรงเรียนไปจุดเส้นชัยที่คุณพิทักษ์ทำงานอยู่โดยใช้หลักการลดโลกร้อนจากการเดินทาง 3 ข้อ คือ“ลด-เปลี่ยน-พัฒนา” หากนักเรียนสามารถเดินทางไปถึงจุดเส้นชัยได้เป็นคนแรก จะเป็นผู้ชนะที่สามารถหยุดโลกร้อนให้กับคนกรุงเทพมหานครได้สำเร็จ

อุปกรณ์ในเล่นเกม

1. กระดานเกม 1 แผ่น
2. ตัวเดิน 4 ตัว
3. ลูกเต๋า 1 ลูก

ขั้นตอนการเล่นเกม

1. นักเรียนรวมกลุ่มตั้งแต่ 2 -4 คน และเลือกตัวเดินคนละ 1 ตัว แล้ววางตัวเดินที่จุดเริ่มต้นบนกระดานเกม

2. เมื่อรวมกลุ่มแล้ว นักเรียนแต่ละคนทอยลูกเต๋าจำนวน 1 ครั้ง เพื่อเรียงลำดับผู้เล่นเกมจากคะแนนมากไปน้อย ตามลำดับ

3. นักเรียนทอยลูกเต๋า 1 ครั้ง เพื่อเดินบนช่องเดินทางของกระดานเกมตามแต้มคะแนนที่ได้รับ

4. เมื่อนักเรียนเดินไปยังแต่ละช่องเดินทางของกระดานเกมแล้ว ให้นักเรียนศึกษาว่าช่องเดินทางนั้นเป็นวิธีการเดินทางที่ทำโลกร้อนหรือเป็นวิธีการเดินทางที่ช่วยลดโลก ตามเงื่อนไขดังนี้พร้อมพิจารณาภาพประกอบ

4.1) หากเดินไปอยู่ในช่องเดินทางที่เป็นวิธีเดินทางที่ช่วยลดโลกร้อนตามหลักการ 3 ข้อ "ลด-เปลี่ยน-พัฒนา" นักเรียนจะได้เดินทางไปข้างหน้าตามเงื่อนไขดังนี้

1) หากอยู่ในช่องเดินทางตามหลักการ "ลดหรือหลีกเลี่ยงการเดินทาง" ให้เดินไปข้างหน้า 3 ช่อง

2) หากอยู่ในช่องเดินทางตามหลักการ "เปลี่ยนรูปแบบการเดินทาง" ให้เดินไปข้างหน้า 2 ช่อง

3) หากอยู่ในช่องเดินทางตามหลักการ "พัฒนาประสิทธิภาพของยานยนต์" ให้เดินไปข้างหน้า 1 ช่อง

4.2) หากตกช่องที่เป็นวิธีการเดินทางที่ทำให้โลกร้อน ให้เดินถอยหลังกลับไปอีก 2 ช่อง

5. นักเรียนผลัดกันทอยลูกเต๋าและเล่นจบครบทุกคน หากนักเรียนคนใดที่เดินไปถึงเส้นชัยก่อนจะเป็นผู้ชนะที่สามารถพิทักษ์กรุงเทพมหานครจากโลกร้อนได้สำเร็จเป็นคนแรก

ภารกิจเดินทางเพื่อพิทักษ์กรุงเทพมหานครจากโลกร้อน

จุดเริ่มต้น

-2 เดินทางคนเดียวด้วยรถยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง

+1 เดินทางด้วยรถยนต์ขนาดเล็กและเบา

+2 ไปทำงานด้วยรถไฟฟ้า

+3 งดเดินทางทำงานที่บ้าน

+3 ไปรถยนต์คันเดียวกัน

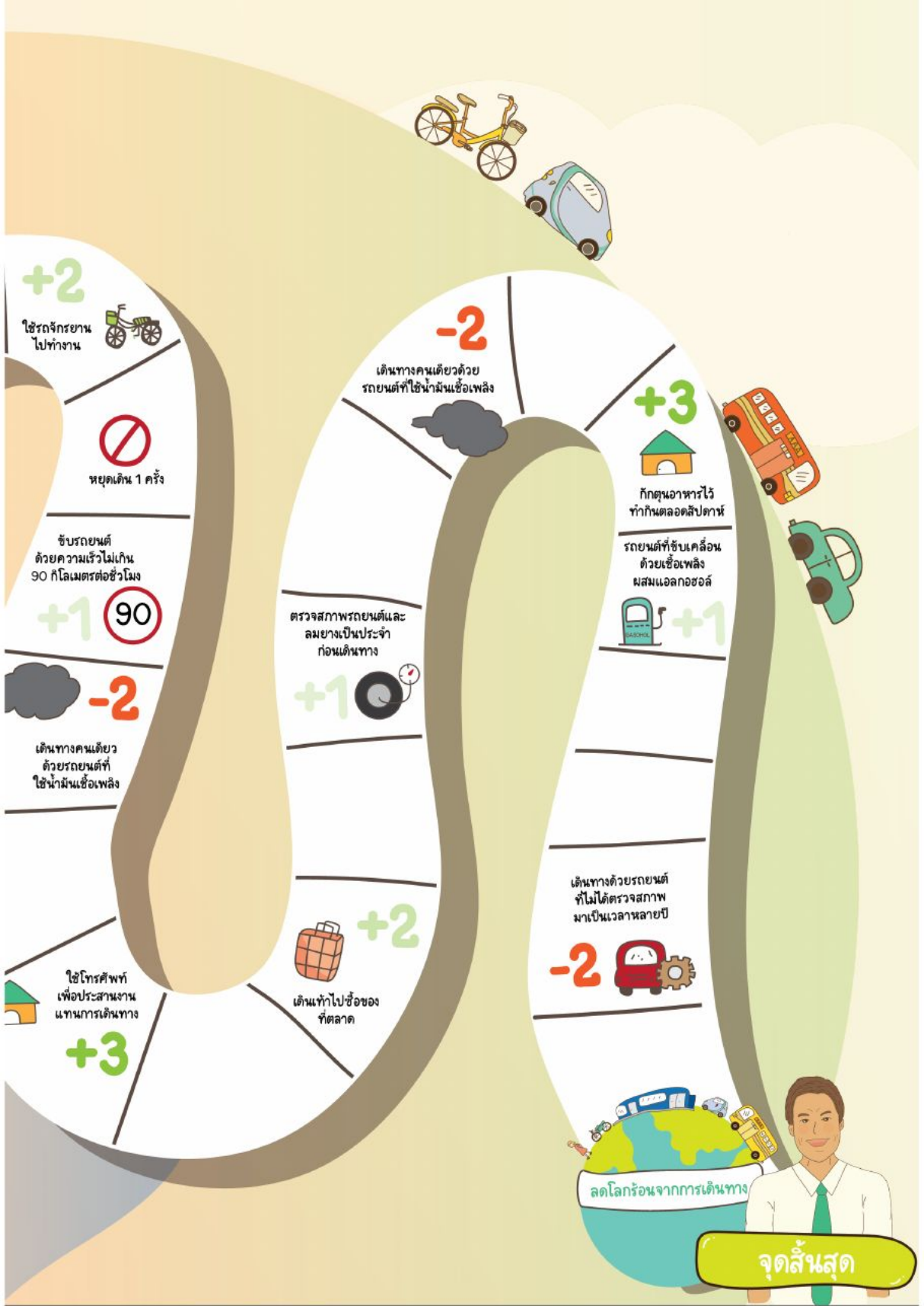
+2 ไปโรงเรียนด้วยรถโดยสารประจำทาง

+1 ใช้รถยนต์ไฟฟ้า

-2 เดินทางคนเดียวด้วยรถยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง

+3 ประชุมทางไกลผ่านวิดีโอแทนการเดินทาง

กลับไปจุดเริ่มต้น

+2
ใช้รถจักรยาน
ไปทำงาน
หยุดเดิน 1 ครั้ง
ขับรถยนต์
ด้วยความเร็วไม่เกิน
90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง
+1
90
-2
เดินทางคนเดียว
ด้วยรถยนต์ที่
ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง
ใช้โทรศัพท์
เพื่อประสานงาน
แทนการเดินทาง
+3
+2
เดินเท้าไปซื้อของ
ที่ตลาด
ตรวจสภาพรถยนต์และ
ลมยางเป็นประจำ
ก่อนเดินทาง
+1
-2
เดินทางคนเดียวด้วย
รถยนต์ที่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิง
+3
กักตุนอาหารไว้
ทำกินตลอดสัปดาห์
รถยนต์ที่ขับเคลื่อน
ด้วยเชื้อเพลิง
ผสมแอลกอฮอล์
GASOHOL
+1
เดินทางด้วยรถยนต์
ที่ไม่ได้ตรวจสภาพ
มาเป็นเวลาหลายปี
-2
ลดโลกร้อนจากการเดินทาง
จุดสิ้นสุด

ชวนขยายความคิด

วิธีการเดินทางที่ช่วยลดโลกร้อนตามหลักการ “ลด-เปลี่ยน-พัฒนา” มีดังต่อไปนี้

หลักการ “ลด-เปลี่ยน-พัฒนา” เป็นหลักการที่ช่วยให้แต่ละบุคคลตัดสินใจก่อนออกเดินทางทีละขั้นตอนตามลำดับ เพื่อลดการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกจากการเดินทางของตนเองให้น้อยที่สุดหรือไม่มีการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศเลย ทำให้ช่วยลดภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในปัจจุบัน โดยแต่ละหลักการมีรายละเอียดดังนี้

หลักการที่ 1 ลด (AVOID) เป็นการพิจารณาก่อนจะออกเดินทางว่าจำเป็นต้องเดินทางหรือไม่ เพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดการเดินทาง เพื่อไม่ให้มีการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกเกิดขึ้นจากการเดินทาง

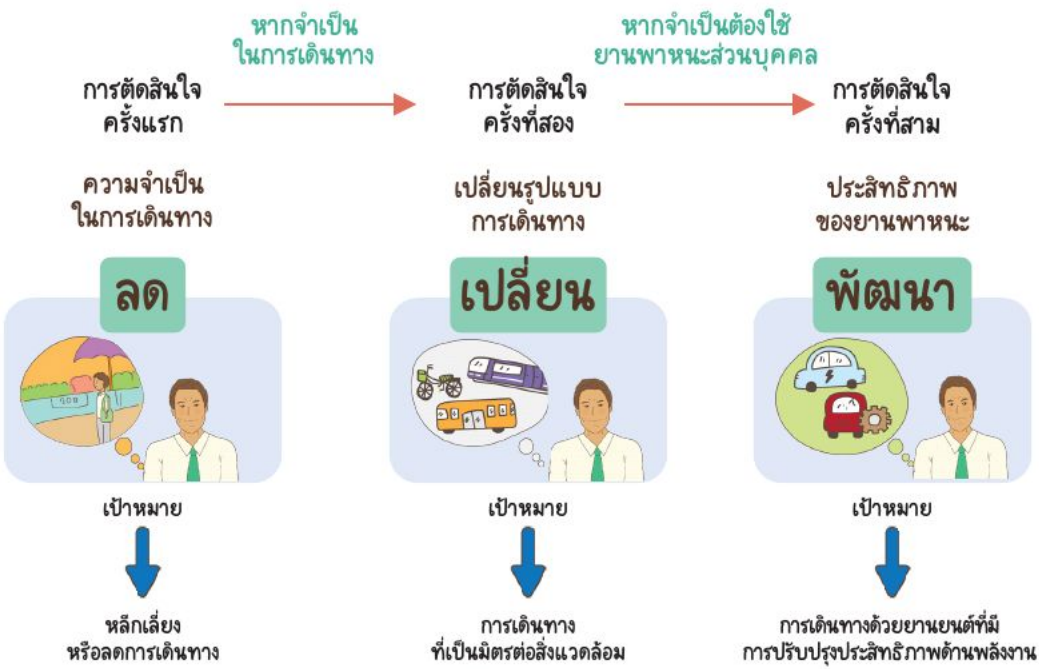
หลักการที่ 2 เปลี่ยน (SHIFT) หากจำเป็นต้องออกเดินทาง ต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางจากการใช้ยานยนต์ส่วนบุคคล เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ มาเป็นรูปแบบการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การเดินเท้า การขี่จักรยาน หรือการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ เช่น รถไฟฟ้า รถโดยสารประจำทาง ซึ่งจะช่วยลดปริมาณแก๊สเรือนกระจกที่ปลดปล่อยออกมาสู่ชั้นบรรยากาศ

หลักการที่ 3 พัฒนา (IMPROVE) คือ หากจำเป็นต้องเดินทางโดยใช้ยานยนต์ ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพของเครื่องยนต์ ปรับปรุงประสิทธิภาพด้านพลังงานของเครื่องยนต์ เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสำหรับยานยนต์ รวมถึง การส่งเสริมการใช้รถยนต์ขนาดเล็กและเบา เพื่อลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ลดการใช้พลังงานจากการเดินทาง และยังลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอีกด้วย

ตัวอย่างการนำหลักการ “ลด-เปลี่ยน-พัฒนา” ไปใช้ในการเดินทางที่ช่วยลดโลกร้อน

คุณพิทักษ์กำลังจะออกไปซื้อวัตถุดิบที่ห้างสรรพสินค้าเพื่อมาประกอบอาหารก่อนที่จะออกเดินทางในขั้นตอนแรกจะต้องพิจารณาหลักการที่1 ลด (AVOID) ว่าวัตถุประสงค์ดังกล่าวจำเป็นที่ต้องออกเดินทางหรือไม่ ถ้าจำเป็นต้องเดินทาง ในขั้นตอนถัดมาจะต้องพิจารณาหลักการที่ 2 เปลี่ยน (SHIFT) เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางจากรถยนต์ส่วนบุคคลหรือรถจักรยานยนต์มาเป็นการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ถ้าหากเส้นทางที่จะไปไม่มีระบบขนส่งสาธารณะ จำเป็นต้องเดินทางโดยใช้รถยนต์ส่วนบุคคล ในขั้นตอนสุดท้ายจะต้องพิจารณาหลักการที่ 3 พัฒนา (IMPROVE) ต้องเลือกใช้รถยนต์ที่มีประสิทธิภาพด้านพลังงาน มีการตรวจสอบประสิทธิภาพเครื่องยนต์ของรถยนต์ก่อนออกเดินทาง และวางแผนการเดินทางให้มีระยะทางสั้นที่สุด เพื่อลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง

เมื่อคุณพิทักษ์ถึงห้างสรรพสินค้า ต้องวางแผนเพื่อซื้อวัตถุดิบจำนวนมากเพื่อใช้สำหรับการประกอบอาหารให้ได้เป็นระยะเวลาหนึ่งสัปดาห์ เพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงการเดินทางที่ไม่จำเป็นในครั้งต่อไป เพื่อไม่ให้มีการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกระหว่างเดินทาง ดังภาพ

ชวนทดสอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์วิธีการเดินทางของแต่ละคนว่าสอดคล้องกับแนวทางการลดโลกร้อนจากการเดินทางโดยใช้หลักการ“ลด-เปลี่ยน-พัฒนา” ในหลักการข้อใดโดยระบายสีลงในช่องการ์ตูนหน้ายิ้มที่สอดคล้องกับหลักการนั้น

จินตะเดินทางไปโรงเรียนทุกวัน โดยใช้รถไฟฟ้า

ลด

เปลี่ยน

พัฒนา

ครูวิทยาเดินทางไปสอนหนังสือที่โรงเรียนด้วยรถยนต์ไฟฟ้า

ลด

เปลี่ยน

พัฒนา

กล้าหาญเปลี่ยนจากการใช้รถยนต์ส่วนตัวมาเป็นรถรับส่งนักเรียนเพื่อไปโรงเรียนทุกวัน

ลด

เปลี่ยน

พัฒนา

ฟ้าใสเดินทางไปซื้อวัตถุดิบไว้ประกอบอาหารจำนวนมากที่ห้างสรรพสินค้าเพื่อมากักตุนไว้ประกอบอาหารได้หลายวัน

ลด

เปลี่ยน

พัฒนา

จินตะ กล้าหาญ ฟ้าใส และพาเพลิน ตัดสินใจทำงานกลุ่มที่บ้านของตนเอง โดยใช้โทรศัพท์และระบบการสื่อสารออนไลน์ในการติดต่อประสานงานกัน

ลด

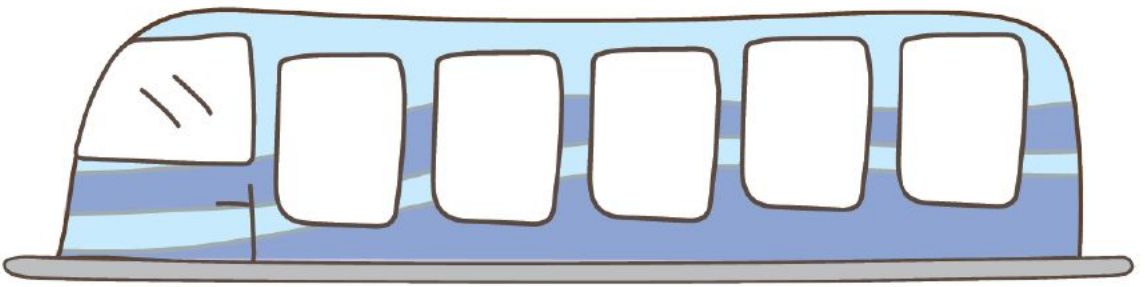

เปลี่ยน

พัฒนา

ชวนสะท้อนคิด

หากจำต้องเดินทางในกรุงเทพมหานคร นักเรียนมีวิธีการเดินทางด้วยวิธีใดบ้างที่ช่วยลดโลกร้อน

ตอบ

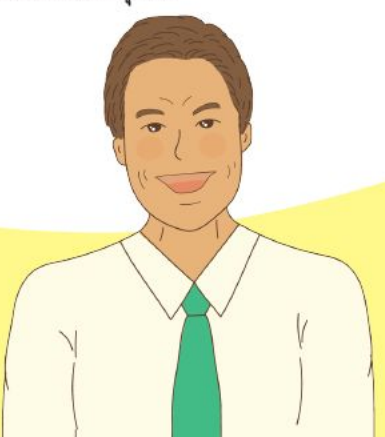

ชวนสรุปบทเรียน

การลดโลกร้อนจากการเดินทางด้วยหลักการ “ลด-เปลี่ยน-พัฒนา” มีวิธีปฏิบัติได้โดยง่าย คือ 1) การลดหรือหลีกเลี่ยงการเดินทาง 2) การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางจากยานยนต์ส่วนบุคคลมาเป็นการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยใช้การเดินเท้า การขี่จักรยานหรือระบบขนส่งสาธารณะ 3) หากจำเป็นต้องเดินทางด้วยยานยนต์ส่วนบุคคล ควรมีการปรับปรุงประสิทธิภาพของเครื่องยนต์ ใช้ยานยนต์ไฟฟ้า ใช้ยานยนต์ขนาดเล็กและเบา และใช้ยานยนต์ที่มีการปรับปรุงประสิทธิภาพด้านพลังงานเพื่อลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่เป็นสาเหตุหลักทำให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกดังนั้น การปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวจะช่วยบรรเทาภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่กำลังส่งผลกระทบต่อกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน

ข้อคิดเปลี่ยนโลก

“เดินทางด้วยหลักการ “ลด-เปลี่ยน-พัฒนา”
ช่วยโลกของเราให้คลายร้อนได้”

บทที่ 4 สร้างสรรค์...แนวทาง

1 วันนี้ครูเชิญคุณคิม ซึ่งเป็นผู้แทนองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่นจะมาเชิญชวนพวกเราทำโครงการรณรงค์ลดโลกร้อนจากการเดินทางในกรุงเทพมหานคร

2 เด็ก ๆ รู้ไหมว่า ขณะนี้เรากำลังประสบปัญหาฝนตกมากกว่าปกติทำให้เกิดน้ำท่วมในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผลมาจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3 ผมพอทราบครับว่า ปัญหานี้มีสาเหตุหลักมาจากการปล่อยแก๊สเรือนกระจกปริมาณมากที่เกิดจากการเดินทาง

4 จากปัญหาดังกล่าว กรุงเทพมหานครจึงกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาที่มุ่งสู่การเป็นเมืองที่ปล่อยคาร์บอนต่ำในอนาคตโดยเร็วที่สุด

5 แล้วใครบ้างครับที่จะช่วยขับเคลื่อนกรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ

6 ทุกคนเลยครับ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานรัฐและเอกชน ประชาชนทุกคน รวมถึงเด็ก ๆ อย่างพวกหนูก็สามารถช่วยลดแก๊สเรือนกระจกจากการเดินทางได้

7 เด็ก ๆ อย่างพวกหนูจะลดโลกร้อนจากการเดินทางได้อย่างไรคะ

8 เสียงของเด็ก ๆ ถ้ารวมพลังกัน เสียงของพวกหนูก็จะยิ่งใหญ่ช่วยกระตุ้นสังคมให้ลดโลกร้อนจากการเดินทางได้

9 เราพร้อมหรือยังที่จะช่วยกระตุ้นสังคมผ่านการทำกิจกรรมต่อไปนี้

ชวนทำ

กิจกรรม “การจัดทำป้ายโฆษณาที่สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”

คำถามของกิจกรรม

นักเรียนจะออกแบบและจัดทำป้ายโฆษณาที่สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร

จุดประสงค์ของกิจกรรม

1. ออกแบบและจัดทำป้ายโฆษณาที่สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2. ส่งเสริมเข้าใจและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

สถานการณ์ของกิจกรรม

ประชาชนส่วนใหญ่ในกรุงเทพมหานครมีความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมยังไม่เพียงพอ ส่งผลให้มีการปล่อยแก๊สเรือนกระจกจากภาคการขนส่งในปริมาณมาก จึงมีส่วนทำให้เกิดภาวะโลกร้อน และปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น คุณครูวิทยาและคุณคิมจึงอยากชวนนักเรียนมาออกแบบและจัดทำป้ายโฆษณาที่สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีเงื่อนไขดังนี้

1) เป็นการเดินทางที่ลดการปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจกสู่ชั้นบรรยากาศ

2) เป็นการเดินทางที่ลดปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อม ปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการคมนาคมขนส่ง

3) ประกอบด้วยข้อความและรูปภาพที่สร้างความตระหนักเกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนการทำกิจกรรม

1. ดำเนินการออกแบบและจัดทำป้ายโฆษณาที่สร้างสรรค์โดยใช้ขั้นตอนการคิดเชิงออกแบบ

2. นำเสนอป้ายโฆษณาที่สร้างสรรค์เรียบร้อยแล้ว พร้อมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน

3. เสนอแนวทางการนำป้ายโฆษณาไปใช้สร้างความตระหนักในสังคม

4. นำป้ายโฆษณาไปใช้สร้างความตระหนักในสังคม และนำผลที่ได้รับมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน

การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เป็นขั้นตอนที่ช่วยนักเรียนออกแบบและจัดทำป้ายโฆษณาที่สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีส่วนช่วยทำให้คนในกรุงเทพมหานครเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอันเกิดจากการเดินทาง โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เข้าใจปัญหา (Empathize)

ให้นักเรียนสำรวจข้อมูลการเดินทางของบุคคลใกล้ชิด โดยเขียนรายละเอียดลงในตาราง

ตารางสำรวจข้อมูลการเดินทางของบุคคลใกล้ชิด

บุคคลที่สำรวจ	รูปแบบที่ใช้เดินทางเป็นประจำ	เหตุผล
ครอบครัว (พ่อ แม่ ญาติ) ชื่อ-นามสกุล		
ครูผู้สอน ชื่อ-นามสกุล		
เพื่อนคนที่ 1 ชื่อ-นามสกุล		
เพื่อนคนที่ 2 ชื่อ-นามสกุล		

จากการสำรวจข้อมูลนักเรียนคิดว่าการเดินทางของบุคคลดังกล่าวเป็นอย่างไร

ตอบ

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดปัญหาให้ชัดเจน (Define)

ให้นักเรียนกำหนดปัญหาจากการเดินที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่ได้จากการสำรวจในขั้นที่ 1 โดยใส่เครื่องหมายถูก (✓) หรือผิด (X) ลงตาราง

ตารางกำหนดปัญหาจากการเดินที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ลำดับ	รายการ	มี	ไม่มี
1	น้ำมันเชื้อเพลิง		
2	รอยเท้าคาร์บอน		
3	การปลดปล่อยแก๊สเรือนกระจก		
4	ปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อม		
5	ปัญหาที่ส่งผลต่อสุขภาพ		
6	ภาวะโลกร้อน		
7	การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ		

จากตารางข้างต้น หากนักเรียนจำเป็นต้องการออกแบบป้ายโฆษณาเพื่อส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ป้ายโฆษณาที่ออกแบบควรเป็นอย่างไร

ตอบ

ขั้นที่ 3 ระดมความคิด (Ideate)

ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อให้ได้รูปภาพและข้อความที่สร้างความตระหนักเกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเขียนรายละเอียดลงในตาราง

ตารางแสดงการสืบค้นข้อมูลแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนในชั้นเรียน

ลำดับ	แนวทางการการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ข้อความสำคัญ	รูปภาพสำคัญ
1			
2			
3			
4			
5			

จากตาราง ป้ายโฆษณาของนักเรียนควรประกอบด้วยข้อความและรูปภาพอะไรบ้าง

ตอบ

ขั้นที่ 4 สร้างต้นแบบ (Prototype)

ให้นักเรียนออกแบบป้ายโฆษณาการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมตกแต่งและระบายให้สวยงาม (นักเรียนสามารถเพิ่มเติมรายละเอียดป้ายโฆษณาจากขั้นที่ 1-3)

ขั้นที่ 5 ทดสอบต้นแบบ (Test)

ให้นักเรียนนำป้ายโฆษณาที่ออกแบบไว้ ไปใช้กับบุคคลที่สำรวจไว้ในขั้นที่ 1 แล้วให้บุคคลดังกล่าวช่วยสะท้อนคิดว่า ป้ายโฆษณาที่นักเรียนออกแบบไว้สามารถสร้างความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ตารางแสดงการสะท้อนคิดของบุคคลที่สำรวจไว้ในขั้นที่ 1

บุคคล	สะท้อนคิด
ครอบครัว ชื่อ-นามสกุล	
ครูผู้สอน ชื่อ-นามสกุล	
เพื่อนคนที่ 1 ชื่อ-นามสกุล	
เพื่อนคนที่ 2 ชื่อ-นามสกุล	
เพื่อนคนที่ 3 ชื่อ-นามสกุล	

จากตาราง การสะท้อนคิดป้ายโฆษณาของนักเรียนมีข้อดี และข้อปรับปรุงอะไรบ้าง

ตอบ

ให้นักเรียนนำป้ายโฆษณาที่ได้รับการทดสอบแล้ว มาพัฒนาและจัดทำใหม่ให้มีความสร้างสรรค์อีกครั้ง

นักเรียนจะนำป้ายโฆษณาที่ออกแบบไปใช้สร้างความตระหนักให้กับคนในกรุงเทพมหานครอย่างไร

ตอบ

ผลของการนำป้ายโฆษณาไปใช้สร้างความตระหนักให้กับคนในกรุงเทพมหานครควรเป็นอย่างไร

ตอบ

ชวนขยายความคิด

นักเรียนจะสร้างความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้กับคนกรุงเทพมหานครได้อย่างไร

ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร มีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และพัฒนาสู่การเป็นเมืองที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ ซึ่งการแก้ปัญหาการเดินทางเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนให้เป้าหมายดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จ โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และเด็กนักเรียนอย่างพวกเราก็เป็นกำลังสำคัญที่ช่วยเป็นกระบอกเสียงให้กับสังคม โดยสิ่งสำคัญต้องเริ่มจากตัวนักเรียนเป็นลำดับแรกในการเข้าใจปัญหา สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหา และผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอันเป็นผลมาจากการเดินทางที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้นักเรียนจำเป็นต้องรวมพลังกันส่งเสียงเพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้กับคนรอบตัว ด้วยการสื่อสารและถ่ายทอดรูปแบบต่าง ๆ

สุดท้ายหากทุกคนในกรุงเทพมหานครเข้าใจปัญหา มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่เพียงพอ จะช่วยบรรเทาปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการเดินทาง กรุงเทพมหานครก็จะกลายเป็นมหานครที่น่าอยู่และมีการปล่อยคาร์บอนต่ำ รวมทั้งมีความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างยั่งยืนในทุกมิติต่อไป

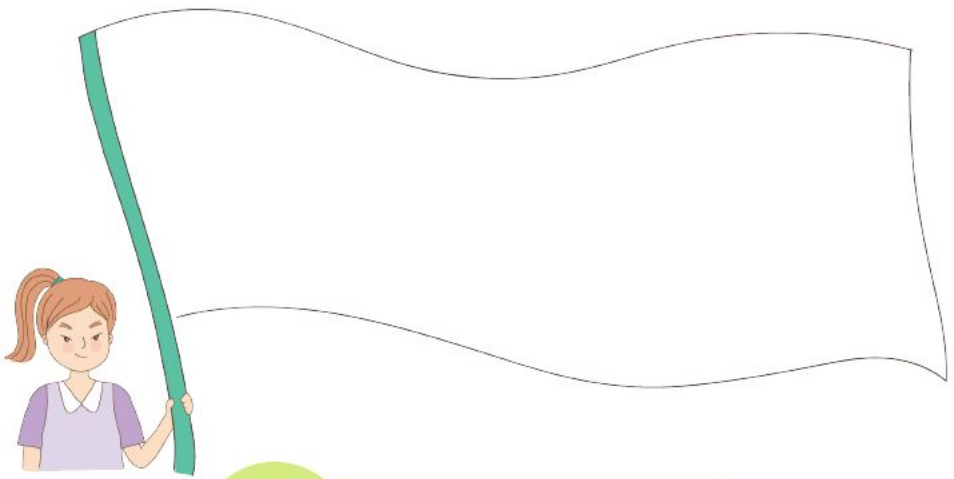

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อความต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่ถูกต้อง และทำเครื่องหมายผิด (X) หน้าข้อความที่ผิด

	ถูก (✓)	ผิด (X)
1) หน่วยงานภาครัฐเท่านั้นที่มีหน้าที่ในการแก้ปัญหาภาวะโลกร้อนจากการเดินทางในกรุงเทพมหานคร		
2) นักเรียนสามารถแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ดีที่สุดโดยการเข้าใจและรับรู้ปัญหา		
3) การสร้างป้ายโฆษณาสามารถสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้กับคนในกรุงเทพมหานครได้		
4) การสร้างป้ายโฆษณาเพื่อส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมไม่สามารถทำให้กรุงเทพมหานครพัฒนาเป็นเมืองปลอดคาร์บอนได้		
5) การร่วมกันลดแก๊สเรือนกระจกจากการเดินทางเป็นหน้าที่ของคนที่เดินทางด้วยยานยนต์ส่วนบุคคลเท่านั้น		

ชวนสะท้อนคิด

นักเรียนคิดว่าการจัดทำป้ายโฆษณาเชิงสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถสร้างความเข้าใจและความตระหนักให้กับคนในกรุงเทพมหานครได้หรือไม่ อย่างไร

ชวนสรุปบทเรียน

หากเด็กนักเรียนรวมพลังกันจะสามารถทำสิ่งที่ยิ่งใหญ่ในการสร้างความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้กับคนกรุงเทพมหานคร เพื่อบรรเทาภาวะโลกร้อนและความรุนแรงของปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในปัจจุบัน

ข้อคิดเปลี่ยนโลก

“แม้ปัญหาโลกร้อนจากการเดินทางเป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่เพียงใด แต่มันสามารถแก้ไขให้เล็กได้ด้วยการรวมพลังของเด็กอย่างพวกเรา”

บทสรุป

ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคนบนโลกใบนี้ สำหรับบทบาทของนักเรียน นักเรียนสามารถเป็นกระบอกเสียงที่มีพลังสำคัญในการสร้างความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้กับคนในกรุงเทพมหานคร โดยเริ่มต้นจากนักเรียนไปสู่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคมที่ใหญ่มากขึ้นตามลำดับ เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองที่ปล่อยคาร์บอนต่ำได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติได้สำเร็จในประเด็น “ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น”

บันทึก

การเดินทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6

คณะผู้จัดทำคู่มือการสอนและสื่อการเรียนรู้ด้านการส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ประถมศึกษาปีที่ 4-6)

กรุงเทพมหานคร

คณะที่ปรึกษา

1. นายประพาส เหลืองศิรินภา	ผู้อำนวยการสำนักการจราจรและขนส่ง	สำนักการจราจรและขนส่ง
2. นายไวทยา นวเศรษฐกุล	รองผู้อำนวยการสำนักการจราจรและขนส่ง	สำนักการจราจรและขนส่ง
3. นายธนันท์ชัย เมฆประเสริฐวณิช	ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนงาน	สำนักการจราจรและขนส่ง

คณะทำงานขับเคลื่อนแผนการดำเนินงานตามแผนแม่บทกรุงเทพมหานครว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านการขนส่งที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

1. นายจักรพนธ์ วรรณกุล	หัวหน้ากลุ่มงานโครงการระบบราง หัวหน้าคณะทำงาน	ส่วนระบบขนส่งทางราง สำนักงานระบบขนส่ง สำนักการจราจรและขนส่ง
2. นายธราธร กาญจนากร	วิศวกรโยธาชำนาญการ คณะทำงาน	กลุ่มงานโครงการระบบราง ส่วนระบบขนส่งทางราง สำนักงานระบบขนส่ง สำนักการจราจรและขนส่ง
3. นายฐณวัฒน์ วัฒนจรัส	วิศวกรโยธาชำนาญการ คณะทำงาน	กลุ่มงานวางแผนและออกแบบ 1 ส่วนออกแบบระบบการจราจรสำนักงานวิศวกรรมจราจร สำนักการจราจรและขนส่ง
4. นายสมประสงค์ ทามณีวรรณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ คณะทำงาน	กลุ่มงานยุทธศาสตร์ผังเมือง การจราจรและขนส่ง กองยุทธศาสตร์สาธารณูปโภคพื้นฐาน สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล
5. นางสาวกรสินี ศรีธนกฤตวโรดม	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ คณะทำงาน	ศูนย์สารสนเทศจราจร กองนโยบายและแผนงาน สำนักการจราจรและขนส่ง
6. นางสาวปิ่นปินัทธ์ สินค้า	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ คณะทำงาน	กลุ่มงานควบคุมมลพิษ 1 กองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง สำนักสิ่งแวดล้อม
7. นางสาวประภาวดี วชิรพุทธิ์	นักวิชาการสถิติชำนาญการ เลขานุการ คณะทำงาน	กลุ่มงานสถิติและวิจัย กองนโยบายและแผนงาน สำนักการจราจรและขนส่ง

องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA)

คณะที่ปรึกษาโครงการเสริมสร้างศักยภาพองค์กรเพื่อการดำเนินงานตามแผนแม่บทกรุงเทพมหานครว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2556 – 2566

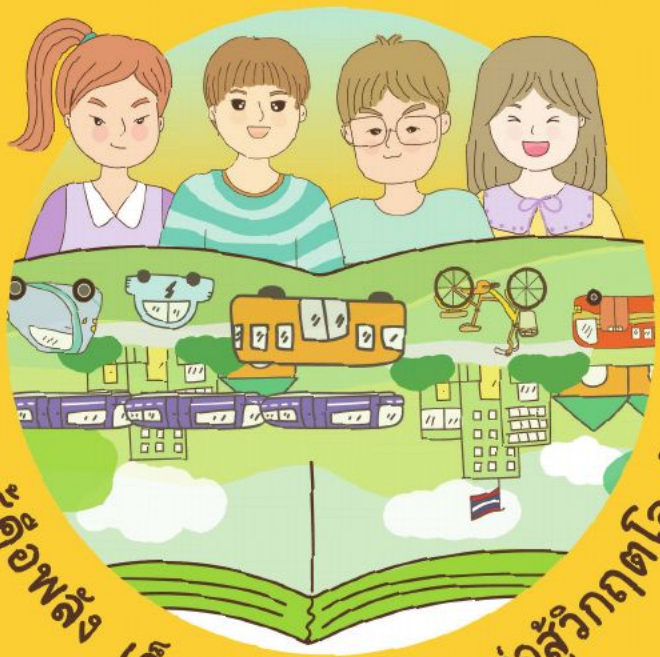
1. Mr. Kimihiro Kuromizu	Chief Technical Advisor	JICA Project
2. Mrs. Kazuki Matsuura	Deputy Chief Technical Advisor	JICA Project

คณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการ

1. นางสาวบุปผาชาติ พงศ์ธีรศานต์	ผู้ประสานงานโครงการ	JICA Project
2. นายศราวุธ แพะขุนทด	เจ้าหน้าที่โครงการ	JICA Project
3. นางสาวจันทิมา พิพิธสุนทร	ผู้ช่วยโครงการ	JICA Project

ผู้แต่ง

1. ดร.วชิร ศรีคุ้ม
2. นายสหรัฐ ยกย่อง
3. นายณภัทร สุขนฤเศรษฐกุล

“ความรู้คือพลัง เด็กเป็นความหวัง ต่อสู้วิกฤตโลกร้อน”